

Intézményünk adatai:

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Angyalkert Óvoda

OM azonosító: 030870

Óvodánk elérhetősége:

Angyalkert Óvoda (Székhely)

4028. Debrecen, Ótemető utca 9.

Telefon: 52/414-462

Fax: 52/414-462

e-mail: banyai@ovoda.debrecen.hu

Angyalkert Óvoda (Telephelye)

4033. Debrecen, Bányai Júlia utca 10.

Telefon: 52/325-538

Óvodánk Fenntartója:

DMJV. Önkormányzata

4024. Debrecen, Piac u.20.

A Pedagógiai Programot készítette az intézmény nevelőtestülete

A nevelés fejlesztés nyelve: magyar

Hitvallásunk

“Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud: zenét, mesét, örömet. De hogy mit fogad el, azt bízunk rá.

Csak az a lelki táplálék válik javára, amit maga is kíván.”

(Kodály Zoltán)

I. BEVEZETŐ

Intézményünk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (továbbiakban: Alapprogram) a hazai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve alkotta meg pedagógiai programját.

Óvodai nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, feladatunk a gyermeki személyiség teljes körű kibontakoztatása az egyenlő hozzáférés az esélyegyenlőség megteremtése és a következő életszakaszba történő zökkenőmentes átlépés feltételeinek biztosítása. Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk teret az előítéleteknek.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a család elsődlegessége mellett az óvodánk kiegészítő szerepet játszik. Óvodánk Pedagógiai Programjával, személyi és tárgyi feltételeivel megteremtjük, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkört a gyermekek védelméhez.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

II.1. Gyermekkép

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember, a gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető, individuum és szociális lény is egyszerre. A nevelésünk kétpólusú, mely azt jelenti, hogy a gyermeknek épp úgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek. Ezeket beépítjük fejlesztési elképzeléseinkbe. Törekszünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására figyelembe véve az életkori és az egyéni sajátosságokat, a fejlődési ütemet, és a változó testi, lelki szükségleteket.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik szeretettel, örömmel, jókedvűen jönnek óvodánkba. Az élmények feldolgozását támogató környezetben készek a befogadásra, a felnőttekkel és társaikkal való kapcsolatukat a bizalom, a szeretet, az elfogadás, a segítőkészség és a megbecsülés övezi.

Az óvoda megkezdése előtt családi rendezvényeinken a szülők és gyermekek betekinhetnek az óvoda életébe.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

II. 2. Óvodakép

Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, kötelezően a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Intézményünk 1997 augusztusa óta két telephelyen működő, 9 csoporttal működik. Jelenleg 245 gyermek elhelyezésére nyújt férőhelyet.

Az Angyalkert Óvoda székhelye kertés házak és a bérházak határán helyezkedik el. Az épület a város egyik legrégebbi óvodája. Az egyemeletes épület ötcsoportos, 137 gyermeket fogadhat. Környezetét tekintve forgalmas helyen áll, több busszal is megközelíthető. Az épület mögött helyezkedik el a fás, csendes udvar. A csoportszobák a nyugalmas bölcsődei határoltság miatt védettebbek.

Az Angyalkert Óvoda telephelye a Bányai Júlia utcában műemlék jellegű épület szép, csendes környezetben, sok örökzölddel körülvéve fogadja a hozzá tartozó és vágyó gyerekeket, többnyire kertés házakban lakó családoktól. A négy csoportba 108 gyermeknek biztosított a férőhely, a csoportszobák mérete eltérő.

Mindkét óvoda megközelíthetősége igen jó.

A gyerekek a két telephelyen lévő óvodába eltérő családi háttérből érkeznek.

Öröm számunkra, hogy beiratkozáskor a szülők távolabbról is jelentkeznek hozzánk jó hírünket hallva, szeretnék gyermeküket a mi gondjainkra bízni. A szülők pozitív hozzáállása, segítőkészsége gyermekeik környezetének szebbé tételéért megmutatkozik, amikor betekintünk az óvodák csoportszobáiba és udvaraira. Óvodáink környezetében bölcsőde, iskola és művelődési centrum egyaránt található. Az iskolák vonatkozásában széles a paletta, a város minden részébe jelentkeznek óvodásaink. Pedagógiai programunkat első ízben a Fenntartó 1999. augusztus 31-én hagyta jóvá.

Felülvizsgálata folyamatos, a törvényi előírásoknak megfelelően történik.

A családi nevelést kiegészítve elősegítjük a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiséget az életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével fejlesztjük. Az élmény gazdag óvodai élet megteremtésével biztosítjuk, hogy a gyermekek önmagukhoz képest fejlődhessenek. A különleges bánásmódot igénylő - kiemelten tehetséges gyerekekre nagy figyelmet fordítunk, igényeiket maximálisan kielégítjük. A kiemelt figyelmet igénylő - HH, HHH-s gyermekek felzárkóztatását elősegítjük.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Megteremtjük a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenység a szabad játék lehetőségét és elsődlegességét, azon keresztül az életkornak megfelelő műveltségterületek közvetítését.

Megteremtjük a fejlődéshez szükséges személyi és tárgyi feltételeket.

Célunk egy olyan óvoda működtetése, ahol a családi légkör, a gyermekszerep, a játék prioritása, a tevékenységben megvalósuló tanulás, a pedagógusok kvalifikált szakmai tudása, az idejövő gyermekek és szülők elégedettsége a legfontosabb szempont.

A szülők jóváhagyásával – egyéni világnézet tiszteletben tartásával – a gyermekek vallásos nevelését hitoktatás szervezésével oldjuk meg. Biztosítjuk az önazonosság megőrzését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Mindennapos mozgást, tartás- és látornát végzünk prevenció jelleggel.

Ápoljuk a helyi hagyományokat, megtartjuk hagyományos rendezvényeinket, ünnepeinket.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ÁLTALÁNOS FELADATAI

Nevelésünk célja:

Élményekben és tevékenységekben gazdag óvodai élet megszervezésével, a gyermekek sokoldalú harmonikus személyiségének kibontakoztatása, figyelembe véve az eltérő képességeiket és fejlődésük egyéni ütemét.

Az óvodai nevelés általános feladatai:

A gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált *közösségi* nevelés,
- az anyanyelvi nevelés és értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

A jó szokások kialakításának kezdete a korai gyermekkorra nyúlik vissza. Kialakításában jelentős szerepe van a szülőknek és a pedagógusoknak, a mintának, és a jól kialakított szabályrendszernek.

III.1. Az egészséges életmód

Az egészségnevelés, egészségfejlesztés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az óvoda mindennapjaiba, a teljes testi-lelki jóllétet egészségi állapotot fejlessze, segítse elő a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést.

A nevelés során növekedjen a gyermekek igénye, felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt, segítse a környezethez történő alkalmazkodást.

Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni,
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység kiterjed minden gyermekre,
- résztvevője az óvoda minden dolgozója,
- helyes magatartásra ösztönöz,
- segíti az „egészséges légkör” kialakulását,
- személyiséget harmonikusan fejleszti.

Feladataink:

- a gyermekek gondozása, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi, szellemi szükségleteinek kielégítése, fejlődésének elősegítése, tehát egészséges gyermekek nevelése,
- az egészségnevelő munkánkkal a gyermekeket jó egészségi állapotának megtartása, szervezetük védelme, edzése, kirándulások, mozgásos programok szervezése, az óvodai mozgás egészségmegőrző hatásának növelése, tudatosítása
- a stressz hatások feldolgozására való felkészítés. Mindez a mindennapos gondozó - nevelő - oktató munka elválaszthatatlan része, és folyamatos tennivalója,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének, testi képességek fejlődésének elősegítése mindennapos mozgással
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása, tudatosítása, a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- rendszeres zöldség- és a gyümölcsfogyasztás biztosítása,
- az egészséges életmód - testápolás, az étkezés, az öltözködés, pihenés, és fogmosás szokásainak alakítása,
- az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés a természetes higiénia szokásainak elsajátíttatása, tudatosítása, megtartása,

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- légző-tornával az egészséges légzés elsajátíttatása, fertőtlenítő spray alkalmazása,
- speciális, prevenciós, korrekciós testi nevelési feladatok ellátása,
- környezettudatos magatartás megalapozása, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolatos szokások alakítása, biztonságos környezet biztosítása
- a megfelelő szakemberek bevonása, együttműködés az óvoda orvosával, védőnővel,
- a családi hagyományok megerősítése, az esetleges hiányosságok lehetőség szerinti pótlása,
- az iskolai beilleszkedés megkönnyítése, személyiségfejlesztés,
- szociális, kulturális hátrányok csökkentése.
- hogy megtanítsuk gyermekeinket az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre,

Kialakítandó, rögzítendő szokások:

Táplálkozási szokások:

- gyümölcsnapok szervezése a szülők bevonásával,
- kulturált étkezési szokások kialakítása,
- esztétikus terítés,
- helyes viselkedés,
- nyugodt étkezés,
- megfelelő eszközhasználat,
- részvétel a terítésben, majd önkiszolgálás vagy naposi munka.

Higiénés szokások:

- rendszeres mosdóhasználat,
- rendszeres fogmosás,
- higiéniai szokások kialakítása a betegségek megelőzése érdekében,
- környezet tisztaságának megóvása.

Öltözködés:

- váltóruha, cipő, kabát stb. elhelyezése a saját jellel ellátott szekrényben,
- mozgás tevékenységhez váltóruha.

Mozgás, levegőzés:

- mindennapos, rendszeres mozgás biztosítása,

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- úszás, tánc, korcsolya, sportolási lehetőségek biztosítása,
- mozgásos játékok szervezése, tornateremben, udvar kihasználásával,
- mozgásfejlesztő játékok, eszközök biztosítása, használata,
- délelőtt és délután a szabad levegőn tartózkodás lehetősége,
- séták, kirándulások szervezése.

Pihenés, alvás:

- „alvóka”, otthoni eszközök befogadása, a nyugodt pihenéshez,
- nyugodt, csendes környezet, elegendő idő biztosítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- válják a gyermekek szokásává a rendszeres, önálló tisztálkodás,
- a tisztálkodási eszközöket megfelelően használják,
- legyenek képesek mozgásukat önállóan irányítani,
- alakuljon ki a rendszeres mozgás iránti igényük,
- legyenek képesek önállóan a testi szükségleteik kielégítésére,
- szilárduljon meg a kulturált étkezési szokás, és magatartás,
- alakuljon ki a megfelelő evőeszköz használata,
- törekedjenek az esztétikus környezetre, annak kialakítására, vigyázzanak a rendre, tisztaságra,
- válják szükségletükké a rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztás,
- ismerjék fel a környezetükben előforduló ártalmas egészségkárosító hatásokat, tevékenységeket, alkohol, dohányzás, média stb.,
- egyedül öltözködjenek, ruhájukat, ágyneműjüket tartásukban.

III. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskor a fejlődés folyamatának az a szakasza, amelyben uralkodó szerepet kapnak az érzelmek, ezért a gyermekek magatartása érzelmileg vezérelt. Az érzelem olyan mértékben életkori sajátossága a 3-7 éves gyerekeknek, amilyen fokon elsődleges tevékenysége a játék.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Célunk:

A szűkebb és tágabb környezetben eligazodó, önbizalommal rendelkező, kapcsolatokra képes, együttműködő és alkalmazkodó gyermeket neveljünk.

A családi nevelést kiegészítve segítsük elő az eltérő szociális háttérrel rendelkező 3- 7 éves korú gyermek harmonikus fejlődését, beilleszkedését.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeket kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, az óvodába lépéskor kedvező hatások érjék. Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze. Olyan légkör megteremtésére törekszünk, melyben a gyermekek bizalommal fordulhatnak a felnőttekhez, és társaikhoz.

Feladatunk:

- párhuzamosan fejleszteni a gyermek éntudat kialakulását az önkifejező, önértékesítő törekvéseivel,
- a gyermekekben kialakítani az egymás iránti szeretetet, kötődést, mások tiszteletét, az emberek egymástól való különbözőségét és a közösséghez tartozás érzését,
- a gyermekek részvételének biztosítása a közösségi élet szabályainak kialakításában, a csoporthagyományok megteremtésében, hogy magukénak érezzék azokat,
- közös élményekre épülő tevékenységek biztosítása, gyakorlása, a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, szokás és normarendszerének megalapozása
- szocializálódásuk egyéni ütemben történő segítése,
- tudatosan és tervszerűen alakítsuk azokat a testi, lelki, szociális és érzelmi képességüket, melyek közvetetten elősegítik az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését,
- drámajáték alkalmazásával a konfliktushelyzetek kezelésének segítése,
- tágabb és szűkebb környezetük megismertetése, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére
- a magyar nép kultúráját, hagyományainak, értékeinek megismertetése,
- derűs légkör kialakítása, ahol a fejlődés elsődleges színtere a játék (szabad játék) amelyben a gyermek felszabadultan élhet, tevékenykedhet, s azt veszi észre, hogy jól érzi magát,

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- baráti kapcsolatok kialakításának segítése, társas szükségletek kielégítése megfelelő helyzetek megteremtésével,
- a gyermekek magatartását alakítása a pedagógusok és dolgozók kommunikációjával, bánásmódjával modellértékű viselkedésével
- egyéni sajátosságok figyelembevételével az érzelmi zavarok tompítása, szeretetteljes, az állandóság és a biztonság érzését erősítő légkör biztosítása.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek érdekében együttműködés az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel

Óvodai nevelésünk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél – különleges bánásmódot igénylő gyermekek: tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, SNI, BTM, kiemelten tehetséges és a HH, HHH - is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyerekek őszintén elfogadják, tolerálják különleges bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Az óvodának olyan pedagógiai környezetet kell kialakítania, ahol mindez megvalósulhat.

Fontos, hogy az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.

- kiemelt feladatunk, hogy a gyermekek teljesítményével, fejlődésük előrehaladtával kapcsolatos döntéseknél, jussanak érvényre az esélyegyenlőségi, valamint az egyéni bánásmód követelményei, melyek mind a gyermek érdekeit szolgálják.

- a mi felelősségünk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a megfelelő szakember közreműködését, segítségét igénybe vegyük, ebben a szülőt támogassuk.

- a helyben történő fejlesztés megszervezése, kapcsolattartás a szakszolgálat szakembereivel.

Az érzelmek kialakulásában döntő hatású a környezet, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában is érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. A személyiségformálás elsősorban a gyermek érzelmein keresztül hat. Az óvoda egyszerre segíti a gyermeki individuumban, azaz a személyiség fejlődését és a szocializációs érzékenységet.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Fontos, hogy az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze. A társas kapcsolatokban megjelenő érzelmek, pl. “mi együtt”, “az én barátaim”, soha meg nem ismételtető élményt jelent a személyiségformálásban.

Olyan óvodai élet szervezése a kívánatos, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának, ezen belül önállóságának, feladattudatának, szabálytudatának fejlődését.

A gyermek magatartásának alakulása szempontjából modellértékű az óvodapedagógus viselkedése. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, illetve a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, különleges bánásmódot igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, konduktor, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus) közreműködésével.

Az első találkozás az óvodával, annak emberi és tárgyi környezetével minden gyerek esetében alapvetően befolyásolja az óvodához fűződő későbbi kapcsolatot.

Mi, óvodapedagógusok az új gyerek befogadásakor nagy fontosságot tulajdonítunk a helyes előkészítésnek. Az átmenet legfájóbb pillanata a gyermek számára a szülőktől való elválás.

Ez az esemény válthatja ki a leghevesebb reakciókat, és az átmenet idején is ez okozza a legtöbb nehézséget.

Célunk:

- a gyerekek számára megkönnyíteni a szülőktől való elválást,
- olyan módszerek, eljárások alkalmazása, amelyek megkönnyítik a gyerekek alkalmazkodását a megváltozott körülményekhez,
- úgy ismertessük meg a gyerekeket az új környezetükkel, hogy közben érzelmi bázist találjanak bennünk, óvodapedagógusokban,
- elérni, hogy az óvodássá válás periódusában minden gyerek képes legyen a csoport adott körülményei között a nyugodt, tényleges aktivitást mutató játéokra,
- biztosítani számukra a fejlődést, a fejlesztést.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Feladatunk:

- beiratkozáskor a gyerekekkel megismertetni a csoportszobát, hogy az óvoda barátságos, vonzó, játékszerekben bővelkedő képe maradjon meg az emlékezetükben.
- felelősségünk, hogy az óvodai felvételtől a lassúbb pszichés fejlődés jeleit mutató kisgyerekek is kerüljenek be az óvodai nevelésbe!

A beszoktatás első pillanatától kezdve arra törekszünk, hogy megkedveltessük az óvodát, elfogadtassuk annak valamennyi szabályát és követelményét. A derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése azért is fontos, mert az ilyen légkörben élő gyermekek aktívak, fogékonyak, sokkal eredményesebben fejleszthetők. Az érzelmek befolyásolhatósága eszköz a pedagógus kezében, csak rajta múlik, hogy mit kedveltet meg a csoportjával, mihez párosít pozitív vagy negatív érzelmeket, mennyire teszi vonzóvá környezetét és önmagát, milyen mértékben engedi átélni, azonosulni, kifejezni a gyermeki emóciókat és rátalál-e gyorsan a maradandó, megerősítést előidéző nevelési módszerekre.

A befogadás időszakában megfigyeljük, hogy

- a gyermek miként szokta meg az új környezetet,
- hogyan reagált a szülőtől való elválásra,
- magára talált-e a játékban,
- hogyan alakult a kapcsolata az óvodapedagógusokkal,
- hogyan illeszkedett be az óvodai élet ritmusába,
- mi okozott számára örömet vagy nehézséget,
- hogyan reagált a sok gyerekre.

A megfigyeléseinket a szokott módon írásban a beszoktatás tapasztalataként rögzítjük a csoportnaplóban.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő, társas tevékenységek gyakorlása. A gyermek visszaadja, amit megélt, hogyha érzelmileg megragadta, áthajtja a másnak lenni öröme, a beleélés öröme. A közösségi érzés – társigény, társszükséglet a gyermekközösségekben korábban alakul ki, mint közösség nélkül.

Minél jobban, minél alaposabban meg kell ismernünk a gyermeket, közel kell kerülnünk érzelmi életének jellemző vonásaihoz. Ebben alapvető a szülőkkel első perctől kialakított bizalomra épülő szoros kapcsolat. Óvodánkba a gyermekek sokféle családi környezetből kerülnek be. Azok a gyerekek, akik viselkedési nehézségekkel és zavarokkal küzdenek, különösen sok figyelmet és megértő nevelői magatartást igényelnek. Segítjük a gyerekeket

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat is. Elsősorban meg kell értenünk őket, és stabil érzelmi bázist kell nyújtani számukra. Biztosítani kell a játék lehetőségét, amelyben az aktuális érzelmi állapota tükröződhet, feszültségét levezetheti. Mindezeket figyelembe véve alkalmazzuk az egyéni bánásmódot a közösségen belül is.

Támogatjuk a gyermekek baráti kapcsolatait, kialakítjuk a közösségi élet szabályait, ezzel is fejlesztve a gyermekek harmonikus személyiségét.

Óvodába lépéskor felvesszük az anamnézist. A gyermekek fejlődéséről, személyiségük alakulásáról fejlődési naplót vezetünk. Ebben rögzítjük a gyermekek életében, fejlődésében bekövetkezett jelentős változásokat. Óvodánkban vegyes csoportok működnek annak érdekében, hogy a gyermek biztonságérzete a felnőtt állandóságán keresztül is érvényesülhessen. (szülő, gyermek, óvodapedagógus igénye). Így lehetőség van arra, hogy a gyermek egész óvodai életét ugyanaz a két óvodapedagógus és dajka néni kísérelje, segítse végig. A vegyes csoportban lehetőséget biztosítunk a különböző életkorok együttműködésére, a közös tevékenységekre, de figyelmet fordítunk arra is, hogy az azonos életkorú, 5-6-7 éves gyermekeknek is lehetősége legyen az együttes munkára, játéokra.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- A felnőtt kérése nélkül is segítsenek egymásnak,
- Érdeklődjenek társaik, barátaik iránt,
- A tevékenységekben való részvétel váljék igényükké, alakuljon ki az együttműködés igénye. A közösségért szívesen dolgozzanak,
- Legyenek képesek a kompromisszumra, fogadják el mások kérését, véleményét, javaslatát,
- Megértéssel fogadják eltérő képességű és kiemelt figyelmet igénylő társaikat,
- Szavak nélkül is értsék környezetük jelzéseit,
- Értékeljék saját tetteiket. Konfliktushelyzetben társaikkal tudjanak megegyezni,
- Kötdjenek az óvodájukhoz, társaikhoz, a kisebb gyermekekhez, az őket körülvevő felnőttekhez, szülőföldhöz. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra,
- Váljanak szociálisan éretté az iskolásra, pl. tudja szükségleteinek kielégítését késleltetni, alakuljon ki feladattudata és önfegyelme.

III. 3. Anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés

Az óvodai anyanyelvi nevelés mindent átfogva valamennyi tevékenységben, a gyermeket körülvevő beszélő környezetben jelen van. Az anyanyelvi képességek fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása a helyes mintaadással és szabályközvetítéssel a javítgatás elkerülésével történik.

Célunk:

A gyermek érthető, kifejező, hatásos és meggyőző beszédképességének kialakítása, szókincsük bővítése, hibátlan kiejtés, helyes beszédritmus fejlesztése.

Emellett folyamatosan edzeni kell a gyermekek beszédszerveit, javítani kell beszédhibájukat, illetve szükség esetén időben szakemberhez kell irányítani a gyermeket.

Anyanyelvi nevelésünk kiterjed a verbális kommunikációra és a nonverbális kommunikáció, azaz a metakommunikációra. Alkalmazzuk az anyanyelvi és drámajátékokat, szituációs gyakorlatokat.

Feladatunk:

- az anyanyelv tiszteletére és szeretetére nevelés személyes példaadással,
- köszönési szokások kialakítása,
- a gyermek kérdéseinek meghallgatása, megválaszolása,
- beszéd- és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése,
- szabad önkifejezés, kapcsolatteremtés elősegítése,
- anyanyelvi játékok alkalmazása,
- mindennapi mesehallgatás biztosítása (délutáni pihenés előtt is) színház és előadások látogatása,
- kiemelten tehetséges - kiemelkedő képességű gyermekek felfedezése, versenyeken, rendezvényeken való szerepeltetése – tehetséggondozás,
- differenciált, az egyéni képességekhez igazodó fejlesztés.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- Beszédük legyen jól érthető, mondataikban jelenjenek meg a főnevek, igék, melléknévek, számnevek, határozószók.
- Megfelelő tempóban, hangnemben, hangsúllyal beszéljenek kifejezve érzelmeiket, gondolataikat.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Beszédükben jelenjenek meg az elvont fogalmak, és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak
- Mutassanak érdeklődést az új, és ismeretlen kifejezések iránt.
- A könyveket szívesen nézegessék, meséljenek a képekről, élményeiket képi ábrázolásban jelenítsék meg.
- Legyenek képesek felidézni a tanult verseket, mondókákat.

Értelmi fejlesztés:

Cél: Az értelmi - kognitív képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) - kulcskompetenciák és a kreativitás fejlesztése.

Feladatunk:

- a gyermekek ismereteinek bővítése megtapasztalás útján és ezek rendezése, gyakorlása különböző tevékenységekben és élethelyzetekben,
- tudatosan megtervezett komplex tevékenységek biztosítása,
- a spontán ismeretek elmélyítése, tapasztalataik rögzítése,
- a konvergens gondolkodás (logikai alpműveletek), a divergens gondolkodás (kreativitás, problémaérzékenység) és az aritmetikai gondolkodás (szám- és mennyiségfogalom) kialakítása.
- differenciálás (feladat, idő, hely, eszköz, technika, módszer, követelmény, munkaforma...).

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Életkori sajátosságaiknak megfelelően alakuljon ki a pontos érzékelés, észlelés, legyenek képesek vizuális, auditív differenciálásra.
- Térbeli viszonyokat ismerjék fel és nevezzék meg.
- Az önkéntelen bevésés mellett jelenjen meg a szándékos bevésés is.
- Alakuljon ki szándékos figyelmük, emlékezetük és fejlődjön reprodukív képzeletük.
- Jelenjenek meg a konvergens, a divergens és aritmetikai gondolkodás alapjai (problémamegoldás és kreativitás jellemezze őket).

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

IV. 1. Az óvoda személyi feltételei

Pedagógusképünk

A pedagógus személyiség komplex személyiséget kíván, olyat, aki az új dolgokra fogékony, rugalmas, kezdeményező, együttműködő.

Nevelőtestületünk tagjai szakmailag jól felkészültek, pedagógiai megújulásra törekvő pedagógusok, akikre a humanizmus, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszeretet, a tapintat, empátia és a szülők tisztelete jellemző.

Célunk, hogy a kolléganők szakirányú fejlesztését motiváljuk, előtérbe helyezve az olyan szakirányú továbbképzéseket, szakemberek képzését, amelyek segítségével meg tudjuk valósítani programunk célkitűzéseit.

Céljaink, feladataink megvalósításához az óvoda pedagógusai önképzéssel, különböző továbbképzéseken való részvétellel fejlesztik ismereteiket, élnek a döntési, véleményezési jogukkal az intézményt érintő ügyekben. Az intézmény vezetése támogatja a nevelőtestületet szakmai közösségek létrehozásában és működésében, ehhez támogató információáramlást segítő kommunikációs csatornákat alakított ki.

Körzetünk eltérő szociokulturális háttere, és a családon belüli kommunikáció hiánya miatt a gyerekek közül sokan, korlátozott nyelvi kóddal érkeznek az óvodába. Programunk kiemelt területei is szükségessé teszik, hogy azokat a gyerekeket, akik részképeség-hiánnyal küzdenek, illetve speciális nevelésre szorulnak, felvállaljuk. Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményét. Óvodánk sajátos nevelési igényű gyermeket is fogad, akiknek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek segítségét vesszük igénybe.

Építünk a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára. Minden évben a nevelőtestület dönt, arról, hogy milyen munkaközösségben, milyen témában mélyülnek el és adják át megszerzett tapasztalataikat egymásnak. Lehetőséget biztosítunk az önállóságra, a kezdeményezésre. A különbözőségeket elfogadjuk, tiszteletben tarjuk, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítjük. Nevelőtestületünk légköre nyugodt, derűs, egymással szívesen együttműködő kollektíva. A jelentkező feladatok megoldása team-munkában történik, törekedve arra, hogy mindenkinek felerősödjön az egyéni értéke. A

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

pedagóguspárok évek óta kialakult felállásban dolgoznak, megerősítve, kiegészítve egymást munkájukban. Képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni. Kolléga hiányzásakor is ezt tartják szem előtt.

A biztosságot, a harmóniát sugárzó óvónői egyéniség fog csak pozitívan hatni a gyermeki személyiség fejlődésére.

Pedagógus	19 fő
ebből szakvizsgázott	7 fő
Pedagógiai munkát segítő dajka	9 fő
Pedagógiai asszisztens	3 fő
Óvodatitkár	1,75 fő
Konyhai kisegítő	3 fő
Udvaros	1,75 fő
Összesen:	36,5 fő

A pedagógiai munkát segítő dajkáink és az óvodapedagógusok és a pedagógiai asszisztensek együttműködése nagy hangsúlyt kap az óvodai nevelésünk folyamatában. A dajka néni egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki magatartásával hatást gyakorol a kisgyermekre. Éppen ezért fontosnak tartjuk, hogy ismerjék nevelési programunkat, tájékozódjanak nevelési elképzeléseinkről, módszereinkről. Tudniuk kell, hogy milyen célok érdekében és hogyan kívánják az óvodapedagógusok a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen feladataink megvalósításához.

Az óvodatitkár, az udvaros személye ugyanúgy fontos, a zavartalan működéshez, mint az óvodapedagógusok munkáját segítő dajkáké.

IV. 2. Az óvoda tárgyi feltételei

Pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi eszközöket a fenntartó, pályázatok, szülők támogatásával és az alapítvány finanszírozásával oldottuk meg.

Óvodáink épületei régi építésűek, az 1930-as illetve 1950-es években épültek.

A Bányai Júlia utcai épületen megtalálható Debrecen domborműves címere, műemlék jellegű épület, az Angyalkert Óvoda emeletes épület. Mindkét épületben folyamatos a felújítás állagmegóvás.

A csoportszobák száma 9, melyből 2 terem a Bányai Júlia utcai telephelyen 36 m² alatti. Az

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Angyalkert Óvoda 4 termének mérete közel azonos és 1 kisebb méretű csoportszoba van.

A 9 csoportnak négy mosdóhelyisége van, ami megkívánja a napirend jó és pontos megszervezését, az egymáshoz való alkalmazkodást.

A csoportszobákat a pedagógusok folyamatosan szépítik, hogy kulturált körülmények között otthonosan érezzék magukat gyermekeink. A 2001/2002. tanévben az Angyalkert Óvoda székhelyén tornaszoba került kialakításra, a Bányaiban ennek hiányában az udvaron, és a kiürített csoportszobában mozognak a gyerekek.

A környezethez igazodó, természetes anyagokból készült udvari játékokkal igyekszünk még szebbé tenni környezetünket, melyek elsősorban ügyességet, mozgásfejlesztést segítő játékszerek.

A program megvalósításához szükséges az alapvető tárgyi feltételeink folyamatos bővítése, karbantartása, javítása. Az egészséges életmód biztosítása fontos feladatunk. A gyermekek mozgásának, játékigényeinek kielégítéséhez fontos, hogy legyenek megfelelő játékeszközök.

Helyiségek funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszoba	9	A program megvalósításához szükséges eszközök
Öltöző folyosó	4	öltözőszekrények, cipőtárolóval
Mosdók	4	gyermek méreteihez igazodó WC-k, mosdókagylók, zuhanykád
Tornaterem	1	mozgásfejlesztő eszközök, bordásfal
Nevelői szoba	2	célszerű berendezéssel, tárgyalóasztal, székek
Tálalókonyha	2 (+1emelet)	HACCP közétkeztetés minőségbiztosításnak megfelelő berendezés
Játéktároló	3	udvari játékok
Szertár	1	jelmezek, eszközök
Felnőtt öltöző	3	öltözőszekrények
Mosókonyha	2	mosógép, porszívó, eszközök
Iroda	3	számítógép, íróasztal, szék
Udvar	2	mozgásfejlesztő játékok

IV. 3. Az óvodai élet megszervezése

3.1. Az óvoda csoportszerkezete

Az óvodák hagyományait, az óvodapedagógusok hozzáállását, a szülők igényét figyelembe véve mindkét óvodában nagy gondot fordítunk a csoportok kialakítására. A heterogén csoportokban az életkori különbségek oka egyrészt az, hogy azok a gyermekek, akik nem mennek el iskolába, kötődnek óvónőikhez, akik már 2–3 éve nevelik őket. A szülők is igénylik, hogy azokkal az óvodapedagógusokkal maradjon gyermekük, akik kiscsoportos korukban fogadták, beszoktatták, megszerették, nevelték, ismerik személyiségüket. Az óvodai élet nem korlátozódik három évre, hanem sokkal inkább a fejlődés által kibontakoztatott képességek sajátos, minden egyes gyermekre egyéneként érvényesülő időtartamra, amely nem mérhető egy, két vagy három évvel. Nem várható el az egyenletes tempójú fejlődés, az érési szakaszok sem azonos időpontban jelentkeznek. Ezek a tények indokolják a vegyes összetételű csoportok szerveződését.

3.2. Hetirend:

A csoportok szerveződéséből adódóan a hetirend mindkét óvodában a kötött és kötetlen formát követi. Rugalmasság, az eltérő szükségletek, a megfelelő feltételek biztosítása és a párhuzamosan végezhető tevékenységek megszervezése fontos szempont a hetirend összeállításban. A mozgás tevékenység hetente legalább 1 alkalommal a teljes létszámú vegyes csoporttal kötött formában történik. Ezen felül mozgásos tevékenységet szervezünk csak a nagyobbakkal vagy másik csoport nagyjaival összevont formában. A kötött mozgás tevékenységet minden csoport másik napon tartja, megegyezés szerint. A többi tevékenységben szabadon dönthetünk abban, hogy mely tevékenységeket és szervezeti formát választjuk a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán az aktualitásnak, illetve a tervezésnek megfelelően.

Fontos elv a rugalmasság, komplexitás és aktualitás, a gyermeki érdekek, érdeklődés figyelembe vétele.

Óvodai tevékenységformák:

- Játék
- Mozgás
- Verselés-mesélés

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenységformák komplexitása érvényesül az évszakhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, világnapokhoz, óvodai hagyományokhoz és az aktualitásokhoz igazodóan. Éves terv alapján témakörökben gondolkodva, heti tervben tervezünk. A szabad játék keretein belül folyamatosan van lehetőség a nap folyamán rajzoló, ábrázoló, művészeti tevékenységre, irodalmi, zenei élményszerzésre, ismeretek, tapasztalatok szerzésére. A külső világ tevékeny megismerése, mint óvodai tevékenységformában a matematikai és a környezeti tartalmak egységes egészként jelennek meg. A játékban megjelenhet a tanulási tevékenység is (boltos játékban a matematika: fizetés, áruk válogatása, megmérés). De lehetőségünk van a munkajellegű tevékenységekben is (kerti munkában matematika: ágyáskijelölés, kimérés, úrmérték stb.) vagy mozgásba ágyazottan jelenik meg a matematika (pár, irányok, szimmetria, dobások száma, hányat fogott meg?) stb.

3.3. Napirend:

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez, a napirendünk biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermeki szükségletekhez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra és igényekre. Lehetővé teszi a szabad levegőn tartózkodást, a mindennapos mozgást.

A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben.

Időkeret	Tevékenységek
6.30-10.30	Gyermekek fogadása, játéktevékenység, szabad játék A csoport hetirendjében szereplő tevékenységek, ismeretek, tapasztalatok szerzése. Tízórai
10.30-11.50	Mozgás, játék a szabadban, séta

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

	Csoportos, mikrocsoportos élmény- és tapasztalatszerzések
11.50-13.15	Tisztálkodás, gondozási tevékenységek ebéd pihenéshez készülődés mindennapos mesélés elalvás előtt
13.15-14.50	Alvás, pihenés
14.50-15.30	Gondozási tevékenységek Uzsonna
15.30-17.30	Folyamatos játéktevékenység (szabad játék) mozgás, levegőzés egyéni képességfejlesztés folyamatos hazaengedés

IV. 4. A nevelés tervezése

Célunk:

A pedagógiai ráhatások rendszerét szakmódszertani tudásunkra építve, tudatos tervezéssel, differenciáltan a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva végezzük. Figyelembe vesszük az életkor jellegzetes pszichológiai sajátosságait. Részünkről fontos a nevelési folyamat tudatos átgondolása, előzetes megtervezése még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán gyermeki élményekre, tapasztalatokra, ötletre. Óvodapedagógusaink tudják, hogy a rájuk bízott gyermekek nevelésében honnan indulnak el és hová akarnak eljutni, milyen közösséget kívánnak létrehozni, milyen készségeket akarnak a közösségen belül egy-egy gyermekben kialakítani.

A vegyes összetételű csoportjaink nevelési tervének összeállítását, elkészítését az adott csoport életkor szerinti létszám összetétele, a különböző korosztályok fejlődési jellemzői határozzák meg. Óvodapedagógusaink olyan módszertani hatásrendszer birtokában vannak, amellyel hatékonyan fejleszthetik a gyerekeket a heterogén (részben osztott, vagy osztatlan) összetételű csoportszervezésben is. A gyermekek óvodába lépésétől kezdve a nevelés tervszerűen, fokozatosan, az elért eredményekre építve, a gyerekek egyéni tempójához alkalmazkodva történik, ezt figyelembe véve készítjük el az egyes időszakok nevelési tervét. Félévenként tervezünk, negyedévenként értékelünk.

Tartalmilag:

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának és a köznevelési törvénynek megfelelőek az adattartalmak: a csoport óvodapedagógusai, pedagógiai munkát segítő dolgozók; gyermekek névsora, jelei; a gyermekek életkor szerinti névsora; nevelési évben érkezők, távozó; tankötelessé váló gyermekek névsora; kiemelt figyelmet igénylő gyermekek adatai; a gyermekek születésnapja, napirend, hetirend, óvó-védő szabályok/balesetvédelem; beszoktatás (befogadási terv); a csoport szokásrendszerének tervezése, értékelése; hetitervek, fejlesztési feladatok; eseménytervek; szakmai ellenőrzések, látogatások; szülői szervezet tagjai, kapcsolat a szülőkkel, feljegyzések; tervezést támogató fogalomtár, szakirodalom.

Formailag:

Számítógépen nyomtatott, spirálozott A4-s méretű kézírással vezetett csoportnaplót használunk. A napló mellékletei (külön dosszié): igazolások, szakértői vizsgálatok megállapításai, határozatok, a fejlődést nyomon követő dokumentációk (fejlődési napló).

Megfigyelések, mérések: A gyermekek fejlődését nyomon követjük, a fejlődési naplóban a fejlesztési javaslatokat rögzítjük az eljárásrendnek megfelelően.

A gyermek fejlődését nyomon követő dosszié tartalmazza:

- az anamnézist,
- fejlődési naplót,
- fejlesztési tervet,
- egészségi állapot mérést,
- szakvéleményt,
- szülők tájékoztatását igazoló adatlapot,
- Goodenough-féle rajztesztet és tájékozódó vizsgálatokat,
- kimeneti mérést.

Az anamnézist a szülő tölti ki, a gyermek óvodába lépésekor. Évente kétszer egészségi állapot mérést végzünk. A fejlődési naplóban félévente a megfigyelések eredményeit rögzítjük. A fejlesztő és tehetséggondozást segítő tervek a megfigyelések, mérések eredményeinek figyelembe vételével készülnek. A tanköteles korú gyermekek esetében Goodenough-féle rajztesztet és tájékozódó vizsgálatokat végzünk az óvodások képesség- és készségszintjeiről.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kimeneti mérés tanköteles kor végén történik. Mindezekről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

V. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Óvodánk kapcsolattartási formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, szükségletekhez. Az információk szóban vagy írásban eljutnak a partnereinkhez. A kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert valósítunk meg. Óvodánk nyitott és kezdeményező.

Közvetlen partnereink:

- gyermek,
- szülő, család,
- alkalmazotti kör,
- alapítványok kuratóriuma.

Közvetett partnereink:

- DMJV Polgármesteri Hivatal,
- DIM
- iskola (KLIK),
- bölcsőde.

szakmai szolgáltatók:

- DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja
- Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézet,
- Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Debreceni Tagintézménye,
- Egészségügyi intézmények,
- Foglalkozás egészségügyi szolgálat,
- Civis Hungast Kft,
- egyház,
- közművelődési intézmények,
- kisebbségi szervezetek,
- egyesületek, civil szervezetek.

V. 1. Az óvoda és a családok kapcsolata

Alapelvünk: a partneri kapcsolat tapintatra épüljön.

Mindkét intézményben arra törekszünk, hogy a szülők elégedettek legyenek óvodai nevelésünkkel, mely a családi neveléssel együtt, szorosan együttműködve szolgálja a gyermekek harmonikus fejlődését.

A szülőket partnernek tekintjük, megismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunkat, annak célját, feladatát, visszajelzéseikre reagálunk.

Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a család nevelési szokásait megismerjük. Óvodai nevelésünk csak a családi neveléssel összhangban lehet eredményes, a családhoz illesztve keressük a megoldásokat.

Fontosnak tartjuk a tájékoztatást, melynek kölcsönösnek kell lennie a tapintat, az előre mutató segítség szem előtt tartásával, a szülők nevelési elveinek tiszteletben tartásával, családhoz illesztett segítségnyújtással. A szülők igényének megfelelően, előzetes egyeztetés után betekintési lehetőséget engedünk mindennapjainkba.

A kapcsolattartás formái:

- az első személyes találkozás: nyílt napok a leendő óvodásoknak és szüleiknek,
- beiratkozás alkalmával,
- összevont szülői értekezlet, csoportos szülői értekezletek,
- családlátogatás - szükség esetén,
- szülői beszoktatás,
- nyílt napok,
- egyéni beszélgetések – fogadóórák,
- közös ünnepek: farsang, anyák napja, karácsony, ballagás,
- közös kirándulások a szülőkkel együtt (pl. Nyíregyháza Vadas park, Hármas-hegy, Hortobágy stb.),
- kulturális zenés rendezvények, vásárok közös megrendezése (szüret, gyermeknap-gyermekhet, sportrendezvények, alapítványt támogató események, külső helyszínen ismeretszerzés stb.),
- ismeretterjesztő előadások,

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- közös munkálkodás, játékok karbantartása, festés stb.,
- értesítések e-mailben (felvételtől, rendezvényről, kérdőív stb.).

V. 2. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

A bölcsődéből érkező gyermekeknek lehetőséget biztosítunk, hogy a gondozónókkal együtt megismerkedjenek az óvodánkkal. A szülői kéréseket, pl. egy csoportba járó bölcsődéseket, lehetőség szerint azonos óvodai csoportba osztjuk.

A kapcsolattartás formái:

- kölcsönös látogatások,
- részvétel mindkét intézmény szülői értekezletein,
- bölcsődés gyerekek látogatása.

Rendszeres telefonos kapcsolattartás, dolgozók gyermekeinek felvétele.

V. 3. Az óvoda és az iskolák kapcsolata

Az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni fejlettségüknek, képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesszük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együtt működők és kapcsolatteremtők legyenek, az iskolai tanulmányok megkezdésére szükséges képességekkel rendelkezzenek. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük.

A kapcsolattartás formái:

- az együttműködés vezetői szinten,
- az iskolai nevelőkkel a kapcsolatok folyamatos ápolása,
- kölcsönös látogatások: óvodai rendezvényeken iskolások fellépései; az első osztályosok meglátogatása (volt óvó néni látogatása nyílt napon); egyéb tapasztalatszerzés,
- iskolai tájékoztató anyag eljuttatása az óvodába az iskolába lépés teendőiről, az iskola pedagógiai elképzeléseiről, nyílt napok szervezéséről,
- a nagycsoportosok látogatása az iskolában, nyílt napokon, ismerkedés az iskolai környezettel, tanítókkal,
- iskolák meghirdetett versenyei nagycsoportosoknak: rajzpályázatok, sportvetélkedők.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

szavaló- és prózamondó versenyek, „leszek” levelezős verseny,

- közös rendezvények, játékok, ünnepek szervezése (karácsonyi, húsvéti készülődés, ajándékkészítés, játékos sportnapok, ügyességi játékok, jeles napok).

V. 4. Az óvoda egyéb kapcsolatai

V.4.1. Kapcsolat a fenntartóval:

- A kapcsolat egyrészt hivatalos, másrészt tanácsadó, segítő jellegű.
- Adatszolgáltatás: tájékoztatás az óvoda munkájáról, létszámról, aktuális feladatairól.
- Az óvoda költségvetésének megbeszélése, felhasználásának ütemezése.
- Óvodavezető részvétele a tanév legfontosabb városi rendezvényein, eseményein.
- Egymás munkájának kölcsönös segítése: pl. statisztika elkészítése, jogszabályok értelmezése.
- Pályázatokhoz szakvélemény, javaslat kérése, ezekkel kapcsolatos konzultációk.

Formái:

- kölcsönös tájékoztatás,
- egyéni megbeszélések és értekezletek,
- e-mail, telefon, levél.

V.4.2. Kapcsolat a DIM-mel

- gazdálkodás,
- élelmezésszervezés,
- felújítás, beruházás

Formái:

- email, telefon, levél, személyes
- egyéni megbeszélések és értekezletek,

V.4.3. Kapcsolat a szakszolgálatokkal:

- Az általuk kezdeményezett előadásokon, továbbképzéseken rendszeresen részt veszünk.
- A logopédus év elején és végén felméri az 3 és 5 éveseket.
- A Családsegítő és Gyermekvédelmi intézményekkel konferenciákon,

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

esetmegbeszéléseken tartjuk a kapcsolatot, e-mailben adatokat küldünk munkájukhoz, szociális segítő.

- Igénybe vesszük az utazó gyógypedagógiai szolgáltatásokat: gyógypedagógust, fejlesztőpedagógust, logopédust. Együttműködünk a szakemberekkel a fejlesztő tevékenységekben.
- Iskolaérettségi, pszichológiai vizsgálatok kérése.

Formái:

- kölcsönös tájékoztatás - írásban,
- egyéni megbeszélések és értekezletek,
- e-mail, telefon.

V.4.4. Kapcsolat a közművelődési intézményekkel:

Vojtina Bábszínház

Petőfi Könyvtár

Déri Múzeum

Tímár Ház

Csokonai Nemzeti Színház

Főnix Rendezvényszervező Közhasznú Nonprofit Kft.

Kodály Filharmonikusok

Debreceni Művelődési Ház

MODEM

Formái:

- Folyamatteremtő és hagyományokra épülő törekvések, rendszeres előadás látogatások konzultációk szervezése
- Gyermekműsorok, bábelőadások megtekintése.
- Könyvtárlátogatások.
- Kapcsolat művészeti együttesekkel.
- „Zöld” Programok
- kölcsönös tájékoztatás - írásban,
- e-mail, telefon.

V.4.5. Külhoni Kapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében

az óvodánk a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik- és – lehetőségei szerint szakmai kapcsolatot tart fenn.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

VI. 1. Játék

A játék a kisgyermek elemi pszichikus szüksége, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell kielégülnie.

Célja:

- a gyermekek szabad képzetársításának elősegítése,
- az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása,
- sokrétű tájékozódást elősegítő tevékenység biztosítása.

Feladatunk:

- a játékhoz szükséges feltételek megteremtése,
- a szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játék alkalmával,
- tudatos, tapintatos jelenlét a szabad játékban,
- a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vétele a 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták tartalmának és minőségének gazdagítása,
- a gyermekek beszédképességének fejlesztése,
- motiváló, irányító szerepvállalás a pedagógus által kezdeményezett játékban.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb, alapvető tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Olyan komplex tevékenységforrás, amelyet tudatosan kell felhasználnunk a nevelési-tanulási folyamatban, ezért legfőbb célkitűzésünk, hogy gyermekeinknek olyan tulajdonságokat és képességeket – készségeket alakítsunk ki, amelyek később a társadalomba való beilleszkedésüket elősegíthetik (pl.: együttjátszás, önállóság, kezdeményezőkéesség, alá- és fölérendeltségi viszony önkéntes vállalása, stb.).

A játék feltételeinek megteremtése

Fontosnak tartjuk olyan hangulatok, ingerek, tárgyi lehetőségek megteremtését, melyek kedvezően hatnak a spontán és tartalmas játéokra.

a) Megfelelő léghő

A nyugodt, szeretetteljes léghő közvetlenül hatással van a kiegyensúlyozott játékra, a közösségi élet fejlődésére, az önállóság kialakulására. Törekszünk arra, hogy az egész nap folyamán sokféle játékot szervezhessenek önállóan, gyakorolják a konfliktusok önálló megoldását. Serkentjük a közös játék kibontakozását, fejlődését, gazdagítjuk tapasztalataikat. Segítjük a magányosan játszó gyermekek bekapcsolódását a közös játékba.

b) Megfelelő hely

A különböző jellegű játékok más és más helyet igényelnek, ezért igyekszünk ezekhez a legmegfelelőbb helyet kialakítani. A helyi adottságokat figyelembe véve alakítjuk ki az állandó és ideiglenes játszóhelyeket, szem előtt tartva azt, hogy vannak nagy mozgásigényű gyermekek és vannak, akik a nyugalmat szeretik. Kialakítjuk a helyet az asztali-és építőjátékokhoz, de biztosítunk nagyobb területet is. A hely kialakításánál figyelünk arra is, hogy milyen korú gyermekekről van szó, mik az igényeik, mi jellemző játékukra. A játékszereket úgy helyezük el, hogy a gyerekek könnyen megtalálják az alkalmas területet, és kiválaszthassák a számukra szükséges eszközt. Úgy szoktatjuk a gyerekeket, hogy önállóan is legyenek képesek kialakítani a játékukhoz szükséges helyet - ha kell, rendezzék át a bútorokat, s a játék végén rendezzék azt vissza.

c) Játékidő

A folyamatos napirend bevezetésével biztosítjuk, hogy a játékra fordított idő a nap minden időszakában lehetőleg összefüggő legyen, törekszünk a zavartalan szabad játék kialakítására. A kiscsoportos korúak az óvodába érkezéskor nehezen kezdik el a játékot, eleinte csak nézelődnek, majd többfélebe is belefognak, míg végül a játék tartósabban leköti figyelmüket. Később aztán, amikor már beszoktak az adott gyermekközösségbe, játszócsoportok is kialakulnak. Minden szempontot és tényezőt figyelembe véve alapvető feladatunk, hogy a tartalmas, gazdag játék kialakulásához elegendő időt biztosítsunk számukra. Több idő

szükséges akkor, ha a játékszereket maguk készítik el, vagy ha a barkácsolás beépül a játékba. Fontos, hogy a játékidőben több napon keresztül is játszassanak egy témát - közben maguk is fejlesztik ezzel a játékot.

d) A játékeszközök

A játékszer részben motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyerek elképzeléseit, segíti elgondolásainak megvalósítását, részben tárgya magának a játéknak. Ezért olyan játékszereket adunk, amelyek segítik az elmélyült játékot, motiváló, fejlesztő hatásúak. A kicsik érzelmileg erősen kötődnek a játékszerekhez, nehezen válnak meg tőlük. Ezért lehetővé tesszük, hogy a gyerekek meghatározott időszakban behozhassák kedvelt otthoni tárgyaikat. Az eszközhöz kötöttség igényét lehetőség szerint igyekszünk mennyiségileg is kielégíteni. A nagyobb gyerekek számára bővítjük a választékot. Törekszünk arra, hogy minden korcsoport megtalálja a képességeinek megfelelő esztétikus játékeszközöket. Olyan játékszerekkel egészítjük ki a készletet, melyek fejlesztő hatásúak, módot adnak a környezetből vett tapasztalatok, élmények felelevenítésére, a közös, tartalmas játékra. Gondoskodunk félkész eszközökről, kellékekről, lehetővé tesszük, hogy a környezetükben lévő tárgyakat is bevonhassák a játékba. A játékszereket számukra is elérhető helyeken tároljuk, ahonnan könnyen elővehetik.

e) Tapasztalatszerzés irányítása, élmények szerepe

A játék témája, tartalma nagyrészt a gyermekek valóságról szerzett benyomásaitól, tapasztalataitól, ismereteitől függ. Ezért gondoskodunk arról, hogy minél jobban megismerjék környezetüket, s ez az ismeretszerzés élménnyé váljon. A közös séták, kirándulások, együtt végzett egyéb tevékenységek is sok élményt adnak. Módot adunk arra, hogy ezeket a közösen átélt élményeket minden évszakban megjeleníthessék. Programunk a játéktevékenység köré épül, megkülönböztetve a szabad játéktevékenységet és az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységeket, amelyek tudatosan előkészítettek és tervezettek. Az óvodapedagógus által kezdeményezett, irányított játék a játékhelyzetekből kiinduló irányított tanulásra is lehetőséget kínál.

Játékfajták

Gyakorló játék:

Lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételtetése, mely örömet szerez. E játék során ismerkedik a gyermek az anyagok, tárgyak tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával. A gyakorló játék eszköz és anyagigényes, viszonylag nagy teret kell biztosítanunk a mozgáshoz. A csoportszoba rendezésénél figyelembe kell venni ezt a tényt, valamint azt, hogy ezek az eszközök, játékok mindig hozzáférhető helyen legyenek. Gyakran kíséri a játékot mondóka, dallam, halandza szöveg. Ilyen esetben nem a szöveg, hanem annak ritmusa, és a hozzá kapcsolódó mozgás a lényeg. A gyakorló játék során a csendesebb, beszédhibás gyermek beszédkedve fejlődik. 4 - 5 éves korra a gyakorló játékot felváltja más játékfajta - szerep-, konstruálójáték, stb. Előfordulhat azonban egy-egy olyan gyerek, aki leragad ennél a játéknál, természetesen lehetőséget kell adni a további gyakorlásra. Abban az esetben, ha tartósan megreked, nem fejlődik a gyermek játéka, akkor fel kell derítenünk ennek az okát. Differenciálással, egyéni bánásmóddal igyekszünk fejleszteni ezeket a gyerekeket.

Szerep/szimbolikus játék

Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta, mely a gyermek tapasztalatait, ismereteit, vágyait, élményeit tükrözi. E játék során kiválóan fejlődik kommunikációjuk. Ugyancsak fejleszti az érzelmeiket és a szociális képességeket, azaz a gyermekek közötti társas kapcsolatokat (együttműködés, vagy az alá-fölérendelt viszonyok, stb.). A játékban a gyerekek valóságos közösségi életüket élik, benne és általa alakul maga a gyermekközösség. Az elmúlt években a megváltozott és felgyorsult társadalmi változások nagymértékben befolyásolták, illetve megváltoztatták a gyermekek játékait. A mindennapi életben lehetőséget kell biztosítanunk az élmények eljátszásához, de természetesen figyelembe kell venni az óvodai szabályokat, lehetőségeket. Fontos hogy, az óvodapedagógus, mint külső szemlélő, kísérelje figyelemmel a játék menetét, és ha az nem megengedhető irányba fejlődik, illetve a konfliktust nem tudják a résztvevők megoldani, támogató, ösztönző magatartásával terelje pozitív irányba a játék menetét. Játéksegítő módszerei legyenek szituációfüggők. Arra törekszünk, hogy minden gyermek szimbolikus játéka egyéni képességeinek fejlettebb szintjén bontakozhasson ki. 3-4 évesen már betartják az elemi szabályokat, melyek a játékszerekre és az együtt játszásra vonatkoznak. Egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmazó szerepjátékokat játszanak. Ebben a korban még gyakoribb a konfliktushelyzet, nehezebben fogadják el egymás ötleteit, irányítását. 5-6-7

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

évesen már alkalmazkodnak a játék szabályaihoz. Tudnak vezetni, irányítani és egymáshoz alkalmazkodni. Képesek önállóan is szabályokat hozni, új szerepjátékot tervezni, összehangolni.

Építő-konstruáló játék

A gyakorló játék fejlettebb formája. A játék lényege, hogy a gyermekek kockából és egyéb játékszerekből, anyagokból építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre. A tevékenység során fejlődik finommotorikájuk, tartós figyelmük, képzeletük, gondolkodásuk. 3-4 évesen már képesek építményeket létrehozni. Lényeg az összerakosgatás, az alkotás öröme. 5-6-7 évesek az építő elemekből kombinálással, szerkesztéssel játékszereket tudnak alkotni. Ezek a játékszerek kapcsolódnak a szerepjátékhoz. A játék sokfélesége az eszközök, és anyagok változatosságát igényli. Beszerzésnél figyelembe kell venni, hogy a játékszerek különböző fajtái más-más korcsoportok igényeinek és képességeinek felelnek meg. Ezért legyenek sokfélék, elegendő méretűek és mennyiségűek. A tevékenység során meg kell ismertetni a gyerekekkel a játékszerek használatát, a különböző fogásokat, technikákat.

Játék közben készítsenek a gyerekek olyan eszközöket, kiegészítő kellékeket, melyekre a játék további menetében szükségük van. A barkácsoláshoz kötetlen légkört kell biztosítanunk, azok a gyerekek vehetnek részt, akiknek kedvük van, akiknek szükségük van az eszközökre, hogy később felhasználják további játékukban. A gyermeknek örömet szerez, ha játékban vizionálható az önmaguk által készített eszközöket. Ahhoz, hogy megfelelően alakuljon a játéktevékenység, fontos a személyes példaadás és a feltételek megteremtése. A gyermekekkel folyamatosan gyűjtögetünk minden olyan anyagot, amit könnyen, kis segítséggel vagy önállóan is meg tudnak munkálni. A tevékenység során a gyermekek megismerkednek a különböző anyagok tulajdonságaival az eszközök használatával, technikai megoldásokkal. Csak annyi segítséget nyújtunk, amennyire a gyermeknek szüksége van.

Szabályjáték

Jellemzője, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A szabályok határozzák meg a játéktevékenység megkezdésének módját, menetét, befejezését, vagy egy-egy szakaszának lezárását. 3-4 éveseknél olyan szabályjátékokat szervezünk, melyek inkább mozgásszükségletüket elégítik ki. Szabályaik egyszerűek, tartalmuknál fogva közel állnak a gyerekekhez.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

4-5 éveseknél olyan játékokat választunk, amelyek megkívánják, hogy egyéni kívánságaikat egyeztessék társaik érdekeivel, és közösen figyeljenek a szabályok betartására. 5 - 6 - 7 évesek részére már olyan játékokat is választhatunk, amelyek komolyabb szellemi vagy ügyességi erőfeszítést igényelnek. Ebben a korosztályban képesek bonyolultabb szabályjátékok megtanulására. A szabályjátékok egyes fajtái főként a gyermekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik.

Mozgásos játékok:

Dalok és mondókák népi játékok, körjátékok, labdajátékok, bújócskák, mozgásos versenyzjátékok.

Értelmi képességeket fejlesztő játékok:

Az érzékelést, észlelést, megfigyelést, figyelmet, emlékezést, problémamegoldó gondolkodást, képzeletet fejlesztő, ismereteket gyarapító játékok. Jól használhatóak az óvodában a különféle társasjátékok. Saját maguk is elkészíthetik. A tevékenység során a gyermekeknek megtanulják a helyes magatartás alapvető formáit, akár nyertek, akár vesztek, illetve ha társuk nyert, vagy veszett. Igyekszünk kialakítani bennük a mértéktartást, az eredményre törekvést, az önbizalmat, még lemaradás esetén is. A játék fejleszti a közösségi érzést, a felelősségérzetet, összetartozást. A játék kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek összetételét, életkorát, a csoport létszámát, helyi adottságokat, a gyermekek kívánságait, a nevelési feladatokat.

Udvari játék

Az udvar az óvodai játék egyik színtere, mely sajátos körülményeket teremt a gyermekek számára. Fontos, hogy életük itt éppen olyan tevékeny legyen, mint a csoportszobában. Az udvari játéklehetőségek kialakításánál figyelembe vettük helyi adottságainkat, a létszámot. A különböző játéklehetőségek közül azokat kell szorgalmaznunk, amelyeknek fejlődést előidéző szerepe jelentős: a fizikai képességet, erőnlétet, mozgáskultúrát fejlesztő tevékenységek, pl. mászás, futás, ugrálás, egyensúlyozás, valamint az alkotó tevékenységek, pl. homokozás, építőjáték, barkácsolás stb. Az udvari játék fejlesztése sem érdemel kisebb figyelmet, mint a csoportszobában folyó játék. Irányításában nincs különbség, az általános szabályok az udvaron is érvényesek, csak sajátos értelmet kapnak, új vonásokkal bővülnek. Az udvaron is lehetőség van arra, hogy a gyermekek megtanuljanak más csoportba járókkal együtt játszani,

alkalmazkodni hozzájuk. Fő célunk a változatos tevékenység kielégítése, a szabad mozgás biztosítása. Az udvari játék szezonális jellegű, az évszakok befolyásolják.

A gyermek beszédképességének fejlesztése a játékban

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. Az óvónő beszéde modellértékű, a szókapcsolatok, a kommunikáció, a nonverbális jelzések (mimika, gesztus) a beszéd hatáselemeinek (hanglejtés, hangsúly, ritmus, dallam, szünet) tekintetében. Az óvónő által kezdeményezett anyanyelvi játékok mintát adnak a helyes artikuláció, szókincs, kifejezőképesség fejlesztéséhez. (pl. hangutánzó játék, légzési technikát segítő játék, szinonima-kereső játék stb.)

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Ismerik és betartják a játékszerekkel és az együtt játszással kapcsolatos elemi szabályokat.
- Képesek a szerepek kiosztására, játék kezdeményezésére, eljátszására.
- Játékukhoz megkeresik az eszközöket, és megegyeznek azok használatában.
- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, kialakul a gyermekekben az együtt játszás igénye.
- Tudnak egymással tartósan együtt játszani.
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Képesek lesznek olyan játék helyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét és a különféle kapcsolatokat.
- Eljutnak az önállóság és a kezdeményezés olyan fokára, hogy megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában, a játék előzetes kollektív tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a szabályok betartásában otthonosan mozognak.
- A játszócsoport tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.

VI. 2. Verselés, mesélés

Célunk: Az óvodában az irodalmi nevelés során a szépséget felismerő, kereső, néphagyományokat értékelő értékelő ember nevelése. A gyermekek esztétikai, irodalmi, zenei,

vizuális élményhez juttatása. A magyar gyermekköltészet, a népi dajkai hagyományok, gazdag lehetőséget kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese-vers éppúgy, mint a játék, a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését jelenti, és az értelmi érzelmi, erkölcsi fejlesztés legfőbb segítője. Nincs kötött helye a mindennapi mesélésnek, az naponta többször, bármely napszakban történhet a gyermekek igényei és az adódó szituáció függvényében, hiszen a mindennapos mesélés mondókázás verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A gyermek saját mese és versalkotása az önkifejezés egyik módja.

Feladatunk: az, hogy ne csak a meséhez, vershez, dúdolóhoz, mondókához igazítsuk az alkalmakat, hanem a természetes helyzeteket használjuk ki ahhoz, hogy meséljünk, mondókázzunk, verseket mondjunk. Mindennapi tevékenységként kell terveznünk az elalvás előtti mesemondást - főleg emlékezetből - visszaadva annak rangját. Már azért is, mert az élőszóban való mesélésre a mai gyerekeknek nagyon kevés alkalma nyílik a szülők élettempója és felfogása miatt.

Ellensúlyozni kell a felgyorsított, agresszióval dúsított, gyors váltásokkal vibráló mesei cselekvésfolyamok káros hatását. A felgyorsult életvitel miatt magára hagyott, egyébként is sérült lelkű gyerekekben agresszivitást vált ki.

Az anyagválasztás fő szempontjai:

- A gyermekek életkori sajátosságai
- A csoport összetétele
- Az óvónő irodalmi felkészültsége, személyisége

A 3 – 7 éves gyermekeknek szóló irodalmi anyag között elsődleges szerepet kell, hogy kapjanak a népmesék, és más népköltészeti alkotások. Emellett foglalnak helyet a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus és kortárs irodalmi művek.

Természetesen más népek klasszikus értékű gyermekversei, történetei, meséi is megjelenhetnek a verselés-mesélés tevékenységben.

Az anyag kiválasztása pedagógiai szempontból tudatos, folyamatos, koncentrikusan bővülő, sokszínű. Építünk a gyerekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

figyelmére, kíváncsiságára, élménygazdagságára, tevékenységi körére, az óvónőhöz fűződő viszonyára, egyéni sajátosságaira.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására, visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, egyben feloldást és megoldást kínál.

A tárgyi világot is megelevenítő átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

3-4 éves korúaknak:

- Rövid, egyszerű, állatokról szóló meséket, láncmeséket mondunk,
- Ritmusokkal, mozdulatokkal, rigmusokkal, dúdolókkal, mondókázunk,
- Néhány soros verseket mondunk.

5-6-7 éves korúaknak:

- Tündérmeséket, tréfás meséket, hosszabb történeteket
- magyarság történetét feldolgozó mondákat olvasunk
- Több versszakos verseket mondunk, tanítunk
- dramatizáljuk, bábozzuk a kedvenc meséket

A meséhez, vershez kapcsolódik a dramatizálás, bábozás, melyhez az eszközöket folyamatosan, a gyermekek számára elérhető közelségben biztosítjuk, így bármikor alkalmuk nyílhat a meseszövegre, szabad játékban.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy mese, vers, filmélményeik alapján elképzeléseik, szándékaik szerint bonyolíthassák a történetet, válasszák ki a szereplőket, hogy a cselekményben, a dramatizált szövegben viszonylagos kötöttségük mellett is azt adják vissza, ami érzelmileg megragadta, ami foglalkoztatja őket. Lehetővé tesszük, hogy a szerzett benyomásaikat saját elgondolásaik alapján játsszák el. A fejlesztéshez gondoskodunk különféle eszközökről, jelmezekről, a különböző szerepeket jelző szimbolikus kellékekről. A gyermekeket akkor is hagyjuk a kellékekkel játszani, amikor nem dramatizálnak, hanem más jellegű szerepjátékban használják fel.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A bábjátékban a gyermekek közvetlenül nyilvánulnak meg, és játéktevékenységük a környezethez való viszonyukat, az átélt cselekvés vagy történet általuk felfogott tartalmát tükrözi. Igyekszünk olyan bábokat készíteni, melyek esztétikusak, színesek, megragadóak és a gyermekkéz méretének megfelelőek, a bábjátékot úgy előadni, hogy kedvet ébresszünk a gyerekeknek a bábozásra. 3-4 éves korban a bábu mozgása ragadja meg őket, számukra még a cselekvés kifejezőbb, mint a szó. 4-5-6-7 éves korban már nemcsak a mozgás, a történet is érdekli őket, és ők maguk is szívesen báboznak paraván mögött is. Olyan bábokat készítünk, melyek megfelelnek a gyermek kedvenc meséinek, vagy más élményeknek. Igyekszünk változatos technikát alkalmazni a készítésnél, pl. termény, fakanál, kesztyű, sík stb. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek maguk is készíthessenek bábokat az óvónő segítségével. A gyermeki személyiség fejlesztésének leghatásosabb eszköze az anyanyelv. Ez szolgál a kommunikáció eszközeként.

Ennek szem előtt tartásával kell megtervezni az éves anyag összeállítását is.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- Önként és szívesen átéléssel hallgatnak mesét, verset, irodalmi alkotásokat, maguk is szívesen mondják. Kedvelt meséik, verseik ismétlésének örülnek, a mese bábozását, dramatizálását maguk is kezdeményezik.
- Képesek rövidebb mesét, vagy mese egy részletét önállóan elmondani.
- Érdeklődéssel forgatják a képeskönyvet, a képek alapján önállóan idézik fel a cselekmény mozzanatait. Felismerik, hogy a könyvek érdekes és hasznos olvasmányok.
- Érzékelik a kiolvasók, mondókák, versek hangulatát, ritmusát és emlékezetből, mozgással kísérvé kedvvel játsszák.
- Dramatizálásnál szimbolikus eszközöket, kellékeket használnak.
- Örömmel, jókedvvel játsszanak meséket, fogékonyak az irodalmi művek iránt

VI. 3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk: hogy élményekhez juttassuk gyermekeinket. Dalos játékokkal, zenehallgatással felkeltsük zenei érdeklődésüket, formáljuk ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Az éneklő – zenélő gyerekek könnyebben tanulnak, s a zenei képességeik fejlesztésével transzferhatást érhetünk el, más képességek pl. kommunikációs, matematikai képességek stb. intenzívebben fejlődhetnek.

Feladatunk: az alapozás: az ének, a zene megszerettetése, éneklési készségük fejlesztése, hallásfejlesztés, ütem és ritmusérzék, zenei formaérzék fejlesztése, a zenei alkotókedv felkeltése mozgásos játékokkal, ritmusok, dalok, dallamok, motívumok, hangerősség, hangmagasság, stb. érzékeltetése, kifejezése játékkal. Az ének-zene gátlásokat old, figyelemre, fegyelemre szoktat, segíti a közösségi érzés fejlesztését és műveltségi alapot ad.

Az óvodai ének zenei nevelésnek, jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható, és a gyermeki személyiséget leginkább fejlesztő hatású, így a zenei élet anyagát elsősorban ezek közül válogatjuk. A népi játékok, mondókák, egyszerű tánclépések megismerése, gyakorlása, megszerettetése fontos feladatunk. A népzene megszerettetésével formálódik gyermekeink zenei ízlése, a közösséghez való tartozás élményét gazdagítják a hagyományos zenei programok. Mindezek zenei anyanyelvünk művészi értékei. A zenei nevelést a mindennapok részévé tesszük, nem korlátozzuk egy – egy foglalkozás időtartamára. Napközben bármikor adódhat alkalom, lehetőség éneklésre, mondókázásra, népi játékokra, ritmusgyakorlatokra. A komplex tevékenységek összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, alkalmat adnak képességeik fejlesztésére. A zenei fejlesztésre visszahat a többi nevelési területformáló ereje is. Énekes, mozgásos játékok során a gyermekeknek lehetőségük nyílik szereplési, érvényesülési vágyaik kielégítésére, a félénkebb, visszahúzódóbb gyermekek számára is alkalom nyílik a közösségben való aktív részvételre, belső feszültségük feloldására, ezáltal erősödik biztonságérzetük, alkalmazkodó képességük. A kisebbekkel kezdetben ölbeli höcögtetőket, mondókákat, játékos utánzással kis hangterjedelmű dalokat énekelgetünk, az óvodáskor előre haladásával, körjátékokat játszunk, tánclépéseket tanulunk, nagyobb hangterjedelemben éneklünk. Zenei nevelésünk színesítésére kihasználjuk a zenehallgatás különböző

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

lehetőségeit. pl. népzenei és komolyzenei művek meghallgatásával, nemzetiségi, etnikai zeneművek bemutatásával, együttesek meghívásával. A tenyerünk mindig kéznél van. Ha egy lépést teszünk előre, egyet hátra, már táncolunk. Bármilyen zenére eljátszott mese vagy fantáziajáték csodálatos élmény lehet gyermeknek és felnőttnek egyaránt.

Mivel életünk meghatározója, alapja, mozgatórugója a ritmus, ezért nagy hangsúlyt kap a ritmusosság, formaérzék fejlesztése, periodikus sorok kialakítása a hangok, zörejek világához is. A zenei nevelés elsősorban az érzelmre hat, de egyidejűleg az értelemre is. Serkenti a gyerekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotó kedvét, miközben fejlődik zenei emlékezetük, képzeletük, esztétikusan formálódik mozgásuk.

Zenei nevelőmunkánkra is tudatosan, tervszerűen készülünk, képezzük magunkat.

A különböző hangszerek elhelyezését úgy oldjuk meg, hogy a gyerekek bármikor könnyen hozzáférhessenek. Magunk is készítünk hangszereket, a gyerekekkel közösen, hogy lássák a folyamatot, majd természetesen ki is próbálhassák azokat.

Lehetővé tesszük, hogy a szülők is megismerjék a dalokat, mondókákat, dalos játékokat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Kedvvel, örömmel énekelnek, játszanak dalos játékokat, maguk is kezdeményezik.
- Kialakul zenei érdeklődésük, formálódik zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk.
- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenység során felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés, játszás örömeit.
- A népdalok, gyermek néptáncok, népi gyermekjátékok által hagyományokat megismerik, továbbélik.
- Megismernek népzenei és komolyzenei alkotásokat.
- Kialakul a zenehallgatás iránti igényük.
- Képesek a kör megtartására.
- Nagy térben komplikáltabb mozgásformák elsajátítására képesek pl. párválasztós, szerepcserés stb., téralakítás során alkalmazkodnak társaikhoz.
- Képesek az óvónő kezdése után bekapcsolódva önállóan énekelni.
- Képesek a tempót és dinamikát összekapcsolni.

- Életük részévé válik a zene.

VI. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Célunk: A gyermekek megfigyeléseire, élményeire, képzelet és fantáziavilágára alapozva a rajzolás, mintázás, építés, lépalakítás, kézimunka eszközeivel szabadon és bátran fejezzék ki önmagukat.

Gazdagodjon a gyermekek tér-, forma-, színeképzete, alakuljon esztétikai érzékenysége, szép iránti nyitottsága, igényessége.

Feladatunk: Biztosítjuk a gyermekek kíváncsiságából, érdeklődéséből, aktivitásából fakadó játékos tevékenységek lehetőségét úgy, hogy a különböző korú gyermekek megtalálják a fejlettségükhöz, személyiségükhöz a legmegfelelőbbet.

Az óvodai rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Célja és feladata közé nem tartozik a valóság hű és művészi megjelenítése. Ugyanakkor e tevékenységeknek a mindennapi életben fontos szerepe van, hiszen az óvodáskorú gyerek képességei tevékenységekben fejlődnek. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az ábrázolás és a különböző anyagok megmunkálása, az ún. szabad önkifejezés technikái közé tartozik. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A szabad rajz szerepe nagy. Az eszközön, (papíron vagy bármi másan) nyomot hagyó, akár céltalan firkálás bármely változata elősegíti az önkifejező képesség fejlődését. Ez is, a minden gyermekre oly jellemző funkcióöröm egy változata. Az ebből fakadó, érzelmekkel telített ábrázolási mód elvezethet a gondolkodó és racionális ábrázolás felé. A festés, nyomdázás, üvegfestés, varrás, szövés stb. is a finom-motorikus képességek fejlődését segíti.

Ezen tevékenységek, a megfelelően biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőképesség alakulását. Az óvodába érkező kisgyermeknek csak kis

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

hányada ismerte már meg a zsírkrétát, a gyurmát, míg az agyaggal egyáltalán nem találkoztak, mint eszközzel. A firkának tapasztalatunk szerint a szülők szemében nincs értéke, csak az a jó, ami formailag is megállja a helyét. Ezért a mi feladatunk az eszközök biztosítása, az érdeklődés felkeltése, az élmények megszerzésének elősegítése, tanácsadás, biztatás, ha kell, és a gyermeki alkotások el- és befogadása.

Hagyni kell őket önállóan alkotni, mert csak így alakulhat ki saját szín és formaviláguk, s képesek lesznek bátran megvalósítani az elképzeléseiket. Lényeges, hogy megfigyeljék társaik munkáját is, s felnőtt irányítással objektív véleményt alkotva megbecsüljék és értékeljék azokat.

Az esztétikai érzék fejlesztésén és ízlésformáláson kívül fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek érzelmileg közelebb kerüljenek a természetes anyagokhoz, miközben kialakul a végeredmény (agyagtál, csutkababa, stb.) Munka közben sokoldalú tapasztalatot szereznek az anyagok tulajdonságairól, felhasználhatóságáról.

Ugyanazt a célt szolgálja az évszakok jellegzetes terméseinek gyűjtögetése, s eközben bővül szókincsük, megismerik az anyagok eredetét is.

Környezetük megismerése szorosan összefügg a természet szeretetére, védelmére neveléssel, szépségeinek alapos feltárásával. Megtanulják, hogy minden, ami a természetben fellelhető, hasznos is lehet.

Az új anyagok és technikák még azokat a gyermekeket is vonzzák, akikre egyébként nem jellemző a tartós figyelem, fegyelem és kitartás. Az anyagfelhasználás módját meghatározzák az évszakok és az ünnepek is.

Olyan színezőket, kifestőket használnak a gyermekek, amelyek java része a magyar nép- és díszítőművészet formavilágát tükrözi. A hagyományos színezéssel irodalmi kiadványok nézegetése közben is ismerkednek, de ez nem jelenti a gyermeki fantázia megkötését.

A figyelemösszpontosítás, a türelem, kitartás fejlesztésére igen alkalmasak a hajtogatással, a különböző tépéssel, vágással készült alkotások.

Az ábrázolás óvodánkban nem mindig jelentkezik kifejezett ábrázolási szándékkal. Sajátos vonás, hogy e tevékenységek a gyermekek által választott keretek között valósulnak meg. Jellemző, hogy műhelyszerűen dolgoznak akár napokig is, egy-egy maguk választotta

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

feladaton, munkán. Valljuk, hogy az ábrázolás az önkifejezés spontán módja, amely bármely változatban, mindig jelen van a gyermekek egész napos óvodai életében. Törekszünk arra, hogy a gyermeki alkotásokat saját óvodai környezetünkben, minél szélesebb körben megmutassuk. A tehetségígéretes gyermekek alkotásait városi versenyeken kiállításokon is örömmel tesszük közkinccsé.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Az óvodáskor végére a gyermekek megismerkednek az ábrázolás számos technikájával, és azokat készségszinten alkalmazzák, kifejezve érzelmeiket, megjelenítve a környező világot.
- Meglátják egymás alkotásaiban a szépet, szóban is tudják elmondani érzéseiket.
- Megfigyelnek valódi művészi alkotásokat, ezáltal is formálódik ízlésviláguk.
- A természetes anyagok alkalmazása segíti fantáziájuk és térbeli kifejezőképességük alakulását. Bátran dolgoznak a különböző termésekkel, papírral, agyaggal, stb.
- Munkáikon megjelenik az ember- és mozgásábrázolás, gazdag színvilággal, formákkal dolgoznak.
- Önálló elképzeléseiket is felhasználva alkalmakra készítenek apróbb ajándékokat.
- Kialakulnak az íráshoz szükséges finom-mozgásaik.

VI. 5. Mozgás

Célunk: Az óvodás korú gyermek testi, biológiai fejlődésének biztosítása rendszeres napi testmozgással, testedzéssel, annak tudatosítása, hogy az egészséges életmódhoz hozzátartozik a rendszeres mozgás.

- A gyermekek spontán mozgásigényének kielégítése
- A testi képességek fejlesztése

Feladatunk:

- A gyermekek mozgás iránti érdeklődésének felkeltése, fenntartása.
- Mozgásos játékok és gyakorlatok megismertetése, megszerettetése, képességek fejlesztése.
- A harmonikus, szép mozgás élményének megérettetése.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A szabad játékba irányított mozgástevékenységek szervezése.
- Szabad levegő kihasználása.
- Természetes mozgásuk, testi képességeik, ügyesség, gyorsaság, erő és állóképességük fejlesztése, fokozása.
- A gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlődésének elősegítése.
- Életkornak és fejlettségnek megfelelő eszközök és tevékenységek biztosítása.
- Preventív torna: játékos láb- és testtartásjavító gyakorlatok végeztetése.

Az elmúlt években bekövetkezett rendkívül gyors akceleráció miatt a felnövekvő fiatalok gyengébb testalkatúak, nehezebben viseli szervezetük a megterhelést. A megoldást csak a prevenció, a megelőzés jelentheti, ez szolgálhatja leghatékonyabban a fejlődést.

Olyan gyakorlatot kell tervezni és végeztetni, amely elősegíti anatómiai és élettani fejlődést, növeli szervezetük erejét, ellenálló-, teherbíró-, alkalmazkodó képességét és a gyermekek edzettségét. Fejlesztjük a gyermekek természetes mozgását, a csúszást, kúszást, mászást, járást, futást, ugrást, dobást, fejlesztjük az ügyességet, gyorsaságot, erőt, állóképességet. Segítünk a helyes légzés elsajátításában. El kell juttatnunk a gyerekeket a szép mozgás élményéhez.

Az óvoda udvara, a közeli játszótér is alkalmas arra, hogy mozgásos játékot kezdeményezzünk. A mozgás középpontjában mindig a játék áll olyan módon, hogy az alapmozgások, a gimnasztikai gyakorlatok is mindig játékosak. A jókedv ugyanis fokozza a mozgás életfunkciókra gyakorolt hatását. A gimnasztikai gyakorlatoknál gyakran használunk egyszerű kézi szereket, melyek fejlesztik kézügyességüket, érdekesebbé, játékosabbá teszik a mozgást. Ha ezek a tapasztalatok örömet okoznak, akkor szívesen vesznek részt a későbbi mozgásos tevékenységekben is. Év elején szívesen játsszuk az udvaron a már ismert gyakorlatokat, játékokat. Egész évben lehetőséget adunk a gyerekeknek, a szabad játékban is, hogy az udvaron, játszótéren kötetlenül, kedvük szerint mozogjanak, játsszák a megismert játékokat, ötleteik szerint szervezzenek csoportos játékokat. Ehhez a szabadban is biztosítunk nekik ösztönző eszközöket (pl. pad, karika, kötél, stb.).

A mozgásigény kielégítéséhez hozzájárul a mindennapos torna. A rendszeres séták mellett igyekszünk biztosítani a játékos futkározás, nagymozgás iránti igényük kielégítését is. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy otthon is legyen a gyermeknek lehetősége mozgásigények kielégítésére.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A szép mozgással, az egyöntetű munkával fokozhatjuk a gyermekek esztétikai élményét is. A nagyobbaknál építünk arra, hogy a gyermekek szeretnek egymással versengeni, így az egyéni képességek jobban kibontakozhatnak a sorversenyekben. Természetesen a közösségi magatartás követelményeit is tudatosítjuk a gyermekekben, pl. a kisebb teljesítményű gyerekek tolerálása.

A Bányai telephelyen az ugrás, támasz, dobás, függésgyakorlatokat lehetőség szerint, tornaterem hiányában igyekszünk az udvaron, természetes körülmények között végeztetni.

a, Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés (napi 5-10 perc) napirendbe való beillesztését a csoportok maguk határozzák meg. A mindennapos mozgás örömteli, kedvelt tevékenységük lesz, majd szokássá alakul. Középpontba a mozgásos játékok állnak, kis gimnasztikával, járás és futógyakorlatokkal. Az udvaron is kihasználunk minden lehetőséget és helyet a szabad mozgásra. A sokoldalú mozgásfejlődést segítő eszközök a gyermekek rendelkezésére állnak (labda, ugráló kötél, tornakarika, mászókötel, gyűrű, szánkó, stb.)

Prevenió, korrekció

A mozgásszegény életmód, a helytelen ülés, járás, a feszültség gyakran okoz mozgásszervi problémákat. Már ebben a korban is igen magas azoknak a gyermekeknek a száma, akiknél különböző rendellenességek tapasztalhatók. Ezért igen fontos, hogy már ebben a korban is elkezdődjék a prevenió és korrekció, amely beépülhet az óvodai mozgás keretébe, így a gyermekeket nem kell kiszakítani állandó, megszokott környezetükből. A tünetek korai felismerése után rendszeres és célirányos testgyakorlatok hatására a tartáshibák, kezdődő gerinc deformitások és a lábstatikai rendellenességek könnyen és gyorsan megszüntethetők. Az óvodai nevelés során céltudatosan figyelmet fordítunk a helyes testtartás alakítására. A prevenió és a megelőzés érdekében a láb- és testtartásjavítást szolgáló tornát 2005. szeptember 01-től rendszeresen alkalmazunk valamennyi csoportunkban, mindennapos testnevelésbe is beépítve. Alapvető követelmény a rendszeresség, az életkornak és egyéni képességeknek megfelelő játékos gyakorlatok végzése. A gyerekek tevékenység közben sikerélményhez jutnak, megtapasztalják, mire képesek, ösztönzi őket, hogy maguk is találjanak ki új gyakorlatokat, a gyermeki felfedezés és kreativitás igen színes, érdekes variánsokat alkot.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Feladatunk: megelőzés, illetve a már meg lévő problémák, elváltozások korrigálása.

Lehetőség szerint szakember segítségével kiszűrjük a rendellenességeket. A prevenció és korrekciós gyakorlatokat rendszeresen végeztetjük. Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a Rehabilitációs Központtal.

b, Mozgás tevékenység

Szervezési formái:

- Teljes létszámú vegyes csoportban, differenciált feladatok adásával.
- Bontott csoportban, /saját csoport életkornak megfelelő bontásban és-vagy azonos korúakkal másik csoportból/
(pl. városi versenyekre felkészülés, versenyjátékok, fogójátékok, zsinórlabda stb.)

Előnye, hogy a nagyobb gyermekek intenzív futó, fogó és sorverseny játékot játszhatnak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Szeretik és igénylik a mozgás különböző formáit, természetes mozgásokat ügyesen, bátran végzik.
- Térben jól tájékozódnak, irányokat ismerik.
- Növekszik teljesítőkéességük, állóképességük, mozgásuk összerendezetté válik.
- Mozgásfejlesztő eszközöket rendeltetésszerűen használják, a feladatvégzés szabályait betartják.
- Mozgásszerveik alkalmassá válnak az elkövetkező iskolai feladatok végrehajtására.
- Minden gyerek saját lehetőségeihez képest mérten fejlődik a legmagasabb szintre.
- Versenyszellem.
- A rendszeres mozgás elősegíti a gyerekek szervezetének harmonikus fejlődését, fontos szerepet játszik egészségük megóvásában.

- A mozgáskultúra kialakulása mellett kialakul az egyensúlyérzékük, képesek helyzetfelismerésre, döntéshozatalra, fejlődik alkalmazkodó képességük. Olyan személyiségjegyek alakulnak ki a gyerekekben, mint a bátorság, fegyelem, a társakhoz való alkalmazkodás, szabálykövetés stb.

A mozgás, a testnevelés megszerettetésében együttműködünk a családokkal. Arra kérjük, buzdítjuk a szülőket, hogy az óvodán kívül is teremtsenek minél több mozgási lehetőséget a

gyerekek számára, vigyék őket játszótérre, kirándulni, uszodába, engedjék kerékpározni, szánkózni, korcsolyázni stb. Ezzel is járuljanak hozzá gyermekük harmonikus testi-lelki-értelmi fejlődéséhez.

Ennek érdekében mi is szervezünk ilyen alkalmakat, melyeken az érdeklődő szülők is részt vehetnek.

VI. 6. A külső világ tevékeny megismerése

a, Környezeti nevelés

Célunk:

- A gyermekek élményekkel és cselekvéssel szerezzenek tapasztalatokat az őket közvetlenül körülvevő, szűkebb és a tágabb környezetükről, legyenek képesek biztonságosan mozogni közvetlen környezetükben. Ismerjék meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- A természethez kapcsolódó hagyományörző tevékenységek által gazdagodjon érzelmviláguk.
- Ismerjék meg azokat a magatartási formákat, szokásokat, melyek a természeti és a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Feladatunk:

- A környezettudatos magatartás, életvitel szemléletének kialakítása annak érdekében, hogy felnőve képesek legyenek környezetük aktív védelmére, értékeinek megőrzésére.
- Problémaérzékenység kialakítása szűkebb és tágabb környezetük problémái iránt.
- A természet élvezete, szeretete, fontossága, az egyéni felelősség felébresztése (nem pazarolok, nem szemetelek, nem ártok senkinek, magamat megvédem, nem akarom, hogy a természet megváltozzon, hogy a növényeknek, állatoknak, embereknek rossz legyen).
- Szelektív hulladékgyűjtés (papír, műanyag flakon, kupak, fémdoboz, szárazelem) fontosságának felismertetése.
- Olyan feltételek megteremtése, szokások alakítása, mely során természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges attitűd kialakul.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Személyes példamutatás mely jelentőséggel bír a gyermekek pozitív természetképének kialakításában.

Fontos, hogy az óvónő saját személyiségének formálásával nyitott és fogékony legyen az új ismeretekre, azok megfelelő szelektálására. A gyermek fejlődésének legfőbb forrása a felnőtt beszéde, tevékenysége, viselkedése, viszonya a környezetéhez.

Keresnünk kell azokat a lehetőségeket, amelyekkel befolyásolni tudjuk a gyerekek megismerő tevékenységét, hogy természetszerető, értő és érző felnöttekké formáljuk őket.

A gyermekek megismerő tevékenységét hatékonyabbá, differenciáltabbá tehetjük, ha amit láttathatunk kell, azt lássák, amit érezni kell, érezhessék, amit megtehetnek, azt tegyék meg.

A gyermek környezetével, a természettel való ismerkedés csak komplexen mehet végbe.

A gyerekek elsősorban közvetlen természeti és társadalmi környezetükről szereznek életkoruknak megfelelő tapasztalatokat, élményeket, amelyekkel bővítik az ismert fogalmak körét, "néven nevezik" a dolgokat. Folyamatosan fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességük.

A környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása, a növény- és állatfajok tisztelete, megbecsülése, a szülőföld, a lakóhely, az óvoda, és a hozzájuk kapcsolódó személyek, szülők, óvónők, az itt élő emberek megismerése és szeretete vezethet csak oda, hogy a gyerek később, egyértelmű, és semmi mással össze nem tévesztett fogalomként értse, mi a hazaszeretet.

Kiegyensúlyozott, érzelem- és inger gazdag környezetre van szüksége minden gyereknek, ahol a tevékenység és kérdés feltevélei adottak.

A tapasztalatszerzések során természetes élethelyzeteket teremtünk, amelyek valóságosak, az ismereteket a szituációnak rendeljük alá az egész ismeretében.

Előtérbe helyezzük a folyamatos megfigyeléseket, hogy tartós ismereteket szerezzenek. A változást követhessék egy adott helyen, melyet regisztrálunk is. (pl. fénykép, évszakóra, időjárás naptár, stb.) A külső világ tevékeny megismeréséhez az anyagkiválasztást elsősorban az évszakok változásai határozzák meg, de nagyon fontos az időszakok ünnepeinek, világnapok, népszokásainak, néphagyományoknak a figyelembe vétele. Minden témakör feldolgozásánál több oldali megközelítés és komplexitás is érvényesül.

Segítséget nyújtunk a környezeti kultúra megalapozásához, segítjük a helyes viselkedési formák kialakítását, a természetes és ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, környezettudatos magatartás kialakulását. A környezetkultúra kialakításánál fontos

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

az óvodás környezetében élő gyakori növények és állatfajták megismertetése, megszerettetése, a környezet és az élővilág közötti kapcsolatok, összefüggések megfigyeltetése, a környezetvédelem megalapozása.

Elsősorban tevékenységeken keresztül olyan ismereteket nyújtunk, amelyeket az óvodáskorú gyermekek be tudnak fogadni, meg tudnak érteni. Beszélgetünk a gyerekekkel a Föld, a levegő, a vizek, az állat- és növényvilág védelméről, személyes példamutatással mélyítve az ismereteket.

A szabadidős tevékenységek során is (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése, szelektív hulladék gyűjtése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás.

A gyűjtögetés, gesztenye, hulló falevél, száraz virágok, gyógynövények stb. a természet kincseinek felhasználása mind segíti a környezethez való tudatos kapcsolat kialakulását. Munkánkba bevonjuk a családokat is, rendszeresen ismertetjük velük terveinket, céljainkat. Közös sétákat, kirándulásokat szervezünk. Gyűjtőmunkánk mindig valamilyen cél érdekében történik. Mindig annyit gyűjtünk, amennyit fel is tudunk használni. Fontos, hogy a természetvédelmi kiemelt napokról közösen megemlékezzünk, ezekre közösen készülődünk.

Állatok világnapja	október 4.
Víz világnapja	március 22.
Föld napja	április 22.
Madarak és fák napja	május 10.
Környezetvédelmi világnap	június 5.

b, A matematikai tartalmú tapasztalatok

Célunk:

- a gyermekek érdeklődésének felkeltésén, fejlesztésén keresztül elérjük, hogy a matematikai jelenségek iránt fogékonyan, a matematika felé nyitott szemmel éljenek, képességeik készségeik fejlődjenek.
- A környezet megismerése során a gyermekek szerezzenek tapasztalatokat a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, és téri viszonyairól.

Feladatunk:

- gazdag tevékenységi lehetőségek, eszközök biztosítása, mellyel megalapozzuk a matematikai tapasztalatok alkalmazásának képességét.

A gyermekeket a környezetük, mindennapi életük sokféle matematikai jelenséggel veszi körül. Mindaz, ami így felkelti érdeklődésüket, megjelenik játékaikban, cselekvéseikben. A mindennapi életük tele van egyszerű matematikai műveletekkel is. Ezen a tapasztalati alapon kell a műveletek végzését is továbbfejleszteni. A gyermek ebben az életkorban saját tevékenységén keresztül tanul meg legkönnyebben – a legtöbbet. A mi munkánk alapvető jelentőséggel bír, aktivitásukat, érdeklődésüket figyelembe véve tapasztalatokat szereznek közvetlen és tágabb környezetükről. Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és térbeli viszonyokat, alakul ítélőképességük. Mindezen tapasztalatok birtokában könnyebben eligazodnak életkoruknak megfelelően az őket körülvevő környezetben. Kialakul a lényeges és lényegtelen meglátása, a lehetséges és szükséges megkülönböztetése.

A megismerés folyamatában építünk a gyermeki megismerési funkciók fejlődésére, melyben az önkéntelen figyelemből az érés hatására szándékos figyelem lesz. Figyelembe vesszük a gondolkodás fejlődésének szakaszait: szemléletes-cselekvő, szemléletes-képszerű, nyelvi gondolkodás.

Alapvető feladatunk kielégíteni és fejleszteni a gyermekek érdeklődését a szemléletesen észlelhető alapvető matematikai összefüggések, változások, azonosságok, különbözőségek felfedeztetésével. Játékos formában állandó tevékenykedéshez, manipulációhoz kapcsoltan létrehozni a később kialakuló elvont számfogalmaknak a konkrét szemlélet, a cselekvés szintjén szükséges alapját, bázisát.

A matematikai jellegű feladatmegoldó, problémamegoldó tevékenység önmagában is öröm forrása. Burchard Erzsébet írja: “A matematikai foglalkozás önmagában is játékos jellegű, mert megvan benne az, ami a játékot jellemzi: egy problémát tartalmazó helyzet, a probléma önkényes vagy előírt szabályok szerint történő alkotó jellegű megoldása vagy szabálytól független kitalálása, a megoldás öröme. A megoldás olyan jóleső izgalommal foglalkoztatja a gyermekek fantáziáját, mint minden játék.”

Biztosítjuk a feltételeket frontális tevékenység közben is ahhoz, hogy a gyermekek maguk lássák meg a problémákat, maguk keressék az összefüggéseket, és maguk igyekezzenek megoldani ezeket. Az egyik legfontosabb feladatunk az, hogy azt a terhelési szintet

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

megtaláljuk, amelyen a feladatokat teljesíteni tudják, de az erőfeszítést igényel tőlük.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek az előttük, saját cselekvéseik eredményeként lefolyó változásokat, összefüggéseiket saját szavaikkal ki tudják fejezni. Törekszünk arra, hogy a gyermekek más tevékenységük során felfedezzék, keressék környezetükben a mennyiségek, nagyságviszonyok, formák összefüggéseit. Fontosnak tartjuk, hogy minden foglalkozás érdekes, izgalmas legyen, olyan jellegű játékosság érvényesüljön, amely ráirányítja a gyermekek figyelmét a mennyiségi összefüggésekre, s vágyat ébreszt bennük mennyiségi problémák megoldására.

A differenciált fejlesztést mikrocsoportos és egyéni fejlesztési formában valósítjuk meg.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről.
- A gyerekek megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeit, ezek védelmét, szeretetét is.
- Tudják lakcímüket, szüleik foglalkozását, ismerik a napszakokat.
- Alkalmazzák a gyalogos közlekedés szabályait.
- Ismerik az évszakok jellemzőit, összefüggéseit az állat- és növényvilággal.
- Felismerik az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.
- Felismerik a napszakokat, évszakokat, tudnak köztük különbséget tenni, összehasonlítani.
- Tapasztalatokat szereznek a közvetlen és tágabb természeti – emberi – tárgyi, élő élettelen környezetről, állatokról, formai, mennyiségi, téri viszonyairól.
- Ismereteket szereznek a természet és az emberi alkotások védelméről, az értékek megőrzéséről, környezetvédelemről.
- Olyan tapasztalatok birtokába jutnak, amelyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
- Eljutnak a környezet megismerése során a matematikai tapasztalatok, ismeretek olyan szintjére, amit mindennapi életükben biztosan alkalmaznak.(kombinatorika).
- Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, ítélőképességük, tér-, sík- és mennyiségszemléletük életkoruknak megfelelő.
- Megismerik az alapvető matematikai összefüggéseket, változásokat, azonosságokat, különbségeket.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A gyermekek a környezetükben található tárgyak megfigyelése, összehasonlítása, sorba rendezése segítségével gyakorolják felismerni a következő relációkat:
- A környezetükben található tárgyak térbeli kiterjedései (kisebb-nagyobb, széles-keskeny, hosszú-rövid, stb.).
- Térbeli irányokra vonatkozó névutókat megismerik, használják (fent-lent, jobbra-balra, stb.).
- Környezetükben megfigyelhető mennyiségi összefüggéseket (több-kevesebb-ugyanannyi) ismerik.
- Halmazok összehasonlítása – számlálás, párosítás (10-es számkörben műveletek végzésére képesek).
- Látás, hallás, tapintás útján érzékelhetően megszámlálható halmazokat hoznak létre, számlálnak.
- Ismerik a sorszámneveket.
- Sík és térmértani formákat felismerik.
- Nyitott, zárt vonalak, kívül-belül lévő pontok.

VI. 7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosság mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység.

Az óvodai munka célra irányuló önként vállalt tevékenység, tudatos pedagógiai szervezést igényel. Elvégzését önmagához mért pozitív értékelés kísérfje.

Célunk:

- A közösen végzett munka megszerettetésén keresztül olyan képességek, készségek, tulajdonságok alakuljanak ki, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek személyiségének fejlődését, közösségi kapcsolatait.

Feladatunk:

Fontos, hogy a munka során tett erőfeszítés és az eredmény közvetlenül érzékelhető és átélhető legyen a gyermek számára. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem megszervezésének módja a nevelő-fejlesztőhatású. Elvégzését külső szükségesség indokolja. A munka elvégzésénél alapvető követelmény az önállóság.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amelyhez kedvük van, és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek megvalósítani. Rendszeresen tudatosítjuk a gyermekekben azokat a szabályokat, amelyek a biztonságos, balesetmentes munka végzéséhez szükségesek.

A munka legyen alkalmas arra, hogy a még nem teljesen elsajátított munkafogásokat gyakorolhassák. A munka éppúgy szolgálja az életre való felkészítést, mint a személyiség fejlesztését.

A munkák rendszeresek, alkalmakhoz illetve évszakhoz kötődnek, elsősorban a tevékenységeken keresztül történő tapasztalatgyűjtést és a munkára nevelést szolgálják.

A munkák végzése során ki kell használni a gyermek megismerési vágyát, aktivitását. Fontos, hogy a munkavégzés rendszeres és folyamatos legyen, lehetővé tegye a gyerek számára az önállóságot. A gyerekek lássák elvégzendő munkájuk célját, hasznosságát.

A munkavégzés fontosságát a szülők is érzékeljék, fokozott türelemmel és érdeklődéssel figyeljék, segítsék. Egyes – a gyerek fejlettségének megfelelő – munkákat tegyenek otthon is lehetővé, beszélgessenek fontosságáról, értékeljék a gyerek erőfeszítéseit.

Munka fajták az óvodában

- Önkiszolgálás.
- Naposság.
- Alkalomszerű munkák, segítség felnőtteknek.
- Környezet, növény és állatgondozás.

a, Önkiszolgálás

Az óvodáskor kezdetétől végzi a gyerek a saját személyével kapcsolatos munkákat, fejlettségének megfelelően. Ezek: testápolás, öltözködés, étkezés, környezetének rendben tartása.

b, Naposság

A naposság közösségi megbízatás. A naposi funkció gyakorlása során a gyerekek olyan munkát végeznek, amely nélkülözhetetlen a csoport életrendjében. A naposság bevezetését feltételezi, hogy kialakuljon a gyerekekben a feladattudat, a másokért is tenni akarok igénye. Összpontosítást igényel. Minél nagyobbak a gyerekek, annál nagyobb önállósággal és

feladattudattal látják el az egyre bővülő feladatokat. Fontos, hogy ez a munka is önként vállalt, így örömteli legyen a gyerekek számára.

c, Alkalomszerű munkák

Ezeket a gyerekek a naposság mellett, alkalomszerűen végzik. Ezek egy része időről-időre ismétlődik, más része esetleges. Ide tartozik a környezet rendjének biztosítása, segítség az óvónőnek, egymásnak és a kisebbeknek, a különböző megbízatások teljesítése, ajándékkészítés különböző alkalmakra. A felelősi munka során a gyermekek feladata, hogy a hiányosságokat észrevegyék. Fontos, hogy mindenki részt vegyen benne.

A munka akkor lesz igazán közös élmény, ha jól szervezve kialakítható a résztvevők egyéni képességeihez igazodó munkamegosztás, és a folyamatban részfeladatot vállalva, példát mutatva az óvónő is közreműködik.

Munkavégzés közben fejleszhető minden olyan tulajdonság, amely az iskolai tanulás feltétele (pl. eredményre törekvés, kitartás, önkorrekció, fegyelmezetttség, a szabályok betartása, együttműködés a társakkal, stb.)

A munkához nyugodt légkört teremtünk. A munkák feltételeit úgy teremtjük meg, hogy sikerélményhez jussanak a gyerekek.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- Szívesen, örömmel végzik a különböző munkafajtákat .
- Kialakulnak a gyerekekben azok a képességek, készségek, tulajdonságok, melyek lehetővé teszik a különböző munkák, tevékenységek elvégzését.
- Munkavégzés során is fejlődnek a közösségi kapcsolatok, tudatosul bennük, hogy a munka során kötelességeik is vannak, alakul feladattudatuk.
- Önállóan végzik az egyes munkafajtákat, óvónői irányítással és időnkénti segítségadással.
- A megbízatásokat felelősségteljesen aktívan látják el.

VI. 8. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, részben spontán részben szervezett tevékenység, mely a teljes személyiség fejlesztését támogatja. Nem szűkül le

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

ismeretszerzése, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kiránduláson, az óvodapedagógus által kötött és kötetlen kezdeményezett tevékenységi formákban és szervezeti időkeretben valósul meg, és nem válik el a játéktól. A tanulási lehetőséget az óvodai nevelés egész napi tevékenységébe, a játékba integrálva biztosítjuk a gyermek számára. Csoportos, mikrocsoportos és egyéni formában is megvalósul.

Célunk: A gyermek képességeinek fejlesztése, az élethosszig tartó tanulásra felkészítés, attitűdök és képességek erősítése.

Feladatuk: A tanulást támogató környezet megteremtése, mely során a gyermek épít előzetes ismereteire, tapasztalataira.

Feltétele: a gyermek cselekvő aktivitása, sok érzékszervet felhasználva tapasztal, felfedez, ezáltal fejlődik. A tanulás során fejlődik kreativitása.

A tanulás lehetséges formái:

- Utánzásos minta, modellkövetés (viselkedési szokások).
- A vegyes csoportszervezés kifejezetten segíti a magatartási-viselkedési szokások, az ismeretek gyorsabb elsajátítását a kedvelt nagyobb gyermekek akar megfelelni
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Cselekvéses tanulás (az ismeretszerzést a több oldalról szerzett tapasztalatok jobban elősegítik).
- Gyermeki kérdésekre adott válaszok, melyekre ismeretszerzés épül.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Gyakorlati problémamegoldás és feladatmegoldás (lehetőleg a gyermek azonnal javíthassa a hibáját, ezért a feladatlapot ritkán használjuk).

A tanulás feltételeit az óvónőnek kell megteremtenie. A nyugodt légkör biztosítéka annak, hogy a gyermek és az óvónő is különösebb zavaró tényezők nélkül a tanulásra koncentrálhassanak. Ha már tudnak a gyermekek elmélyülten játszani, az óvónő akkor vonulhat ki és léphet tovább. Jól átgondolt szokásrendszert kell kialakítanunk. Legfontosabb szabályaink: halkan beszélgessenek egymással, így nem zavarják sem a játszó, sem a mesét hallgató, éneklő vagy tanuló társaikat. Kisebb konfliktusokat próbálják önállóan megoldani, ha nem sikerül, várják meg türelmesen, míg az óvónő rájuk tud figyelni. A csoportszobákat úgy próbáljuk kialakítani, hogy a játszóhelyek jól elkülöníthetőek legyenek. Csak így tudnak

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

nyugodtan, egymás zavarása nélkül játszani. Mivel csoportszobáink méretei különbözőek, a kisebb csoportokban a tevékenységekhez könnyen átrendezhető bútorokkal biztosítjuk a helyet. A tanuláshoz is állandó, viszonylag elkülönített helyre van szükség. Az érdeklődés, kíváncsiság életkori sajátosságainak kielégítésére a kötetlenség nyújt megfelelő időt. Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek játékidőben zajlanak úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek a tevékenységek befejezése után visszatérhetnek eredeti játékukhoz vagy újat kezdhetnek.

A cél sohasem a tanulás, hanem valamilyen produktum létrehozása.

A tanulás mint kísérő eszköz van jelen a produktum elérésére irányuló tevékenységben.

Lehetőséget ad a választásra, a gyermek egyéni érdeklődésére, a szabad önkifejezésre. A különböző motiváló hatásokat megfelelő módon használjuk a gyermek önfejlődésének inspirálására. Komplex feldolgozással, többoldalú tevékenységet ajánlunk.

Támogatjuk az eltérő szükségletű gyermekeket, differenciált tevékenységek biztosításával személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük az egyéni ütemű fejlődést, a személyiség kibontakoztatását.

A gyermekek képességeikhez mérten fejlesztő eszközöket, helyet és eltérő időt biztosítanak számukra a pedagógusok.

A kreatívabbak ismeretét új technikákkal, munkafogásokkal, dalokkal, versekkel, mesékkel, hangszerekkel, drámajátékkal, témakörök különlegességeivel bővítik, de nem zárják ki a gyengébb képességűeket sem a mindennapi lehetőségek során. A kiemelt figyelmet igénylő tehetségígéretes gyermekekkel a rajzpályázatokon, logikai versenyeken, tornaversenyeken vesznek részt. A zenei képességek fejlesztésére tánc, néptánc csoportba járhatnak gyermekeink. A kiemelkedő mozgáskészséggel rendelkezők sport -úszás, korcsolya-foglalkozáson vesznek részt.

Tehetségfejlesztés:

Konkrét tevékenységek:

- Gyermekek megfigyelése, képességeik feltérképezése, személyiséglapon az adatok rögzítése, egyéni fejlesztési terv készítése.
- Eszközök, hely, idő biztosítása.
- Változatos tevékenységek biztosítása.
- Szülők tájékoztatása.

A fejlődés jellemzője óvodáskor végén

Óvodánkban célunk, a tanuláshoz való alapkészségek alapjainak a lerakása. Ezt a célt oly módon kell megvalósítanunk, hogy az óvodáskor utolsó évében is óvodás maradjon a gyermek, ugyanakkor a szándékos bevéstést kell apró, kis lépésekkel fokozatosan gyakoroltatnunk. Az óvodai nevelés végére a közvetlen felidézés mellett megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, és fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. Az elemi fogalmi gondolkodás kialakulása elkezdődik.

VII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

A fejlődés folyamat jellegű, amely az óvodába lépéssel kezdődik. A 3-7 éves életszakasz feladatainak megoldása az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva a gyermekek ismeretében történik úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben, majd az iskolában, az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteit kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciáló képességnek, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

Az óvodai megfigyelések mérések alapján a fejlődésben lemaradt, részképesség zavaros gyermekekre egyéni fejlesztési terv készül.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el, vagy közelíthető meg a fentiekben leírt fejlettségi szint.

VIII. Esélyegyenlőség, gyermekvédelem

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezései az irányadók. Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése, a gyermeki jogok tiszteletben tartása, és jogaik érvényre juttatása. Az óvoda szülőértekezleten tájékoztatja a szülőket a gyermekek és szülők jogairól és kötelezettségeiről.

Célunk:

A családdal együttműködve a gyermekek egészséges személyiségfejlődése érdekében biztosítani az életkoruknak, fejlettségüknek, szükségletüknek megfelelő nevelést, oktatást, az egyenlő hozzáférést, az esélyegyenlőség megteremtését. A társintézményekkel együttműködve segíteni a családban nevelődést.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell: - az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele során - a gyermeki jogok gyakorlása során - felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás biztosítása, - gyermekcsoportban történő elhelyezéskor - hit és vallásfoglalkozáson való részvétel biztosítása - nyilatkozat szerinti nemzetiségi nevelés igénylésére.

Óvodán belüli tevékenységek az esélyegyenlőség megteremtését szolgáló munkában:

- Közös kirándulások szervezése, szülők bevonása gyermekrendezvények lebonyolításába.
- Óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (felügyelet, étkeztetés, segélyezési lehetőségek, ruhasegély, szülői felajánlások megszervezése, támogatások lebonyolítása, karitatív tevékenységek szervezése).
- Szülőkkel való kapcsolattartás.

Óvodapedagógusok feladata:

- Csoportjukba járó gyerekek helyzetének feltérképezése, elemzése.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Tájékoztatja a szülőket a nyilvántartásba vétel okairól, a családi nevelésben kívánt változásokról.
- Kapcsolattartás a szociális segítő munkatárssal

Egyénre szabott tervek készítése.

Az egyéni fejlesztési terv során figyelembe kell venni :

- a szakvéleményt,
- saját megfigyeléseket,
- a gyermekkel korábban foglalkozó szakemberek tapasztalatait (pl: óvónő, logopédus, tanító stb.),
- a szülőkkel folytatott beszélgetés kapcsán kapott információkat (pl: anamnézis adatait, ismeret elsajátítási szokásokat szokások, aktuális családi történések stb.).

Hátrányos helyzetű az a gyermek, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az, akinél az előbb felsoroltakon kívül további szempont:

- a törvényes felügyeletet ellátó szülője alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik
- a lakókörnyezet, lakáskörülmények tekintetében az elvégzett környezettanulmány alapján megítélik

Feladataink az esélyteremtésben:

- A HH-s, HHH-s gyermekek rendszeres nyilvántartása, nyilvántartás frissítése, tájékoztatási és adatszolgáltatási kötelezettség nyújtása a fenntartó, illetve jegyző felé.
- Valamennyi hátránnyal küzdő és kiemelt figyelmet igénylő gyermekünk számára személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programokat szervezünk.
- Biztosítjuk, hogy a gyermekek minél korábbi életkorban és minél több időt töltsenek az óvodában. Beiratkozáskor figyelünk a HH-s gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakítása során. A gyermekek minél kevesebb hiányzása érdekében szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Sajátos nevelési igényű gyermekek:

Sajátos nevelési igényű gyermek: az a gyermek, aki a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján:

testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos, valamint a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön, attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. Joga, hogy sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő szakember foglalkozzon vele, oktatásához szükséges speciális eszközökkel fejlesszék, továbbá joga az integrált óvodai nevelés igénybevétele.

Feladataink:

- Megfelelő szakemberekkel, és szakszolgálatokkal való kapcsolatfelvétel, és kapcsolattartás a gyermekek integrált fejlesztése érdekében
- Utazó gyógypedagógus igénylése helyben történő fejlesztéshez
- A gyógypedagógus javaslatai alapján egyéni fejlesztési terv készítése, differenciált fejlesztés

Az óvodai gyermekvédelem feladatai:

Az óvoda vezetője gondoskodik a gyermekvédelmi felelős munkájához szükséges feltételek megteremtéséről. A gyermekek szüleit tanév elején tájékoztatja a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban, hol kereshetik fel problémájukkal.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése:

Felmerülő veszélyeztetés esetén jelzéssel él a segítő szolgálatok, illetve a gyermek védelmét szolgáló hatóságok felé.

Pusztán anyagi, szociális hátrány nem minősíthető veszélyeztetésnek. Az óvoda együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálattal a családban jelentkező működési zavar megszüntetése érdekében, a gyermeket a családból történő kiemelés megelőzésében, a veszélyeztetés megszüntetésében.

Veszélyeztetett az a kiskorú, akinek gondozását, oktatását, nevelését, testi, értelmi, erkölcsi fejlődését bármilyen ok károsan befolyásolja:

ANGYALKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- fizikai, egészségi fejlődésének veszélyeztetése (bántalmazás),
- társadalmi integrációjának veszélyeztetése,
- morális fejlődésének veszélyeztetése.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A pedagógusok jelzései alapján a csoportokat felkeresi, megismerkedik a veszélyeztetett gyermekekkel, családlátogatások alkalmával, környezetükkel.
- Tanév elején tájékoztatja a szülőket működéséről, gyermekek érdekeinek képviseléről.
- Folyamatosan érkező gyerekekről folyamatosan tájékozódik.
- Veszélyeztető tényező esetén értesíti a Gyermekjóléti Szakszolgálatot, kapcsolatot épít ki a gyermekkel foglalkozó családgondozóval, pszichológussal.
- Anyagi veszélyeztetés esetén közreműködik a Polgármesteri Hivatalnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapításánál.
- Segíti a csoportban dolgozó pedagógus munkáját (szakirodalom, hatályos törvények).
- Segíti a hátrányos helyzetű családok soron kívüli óvodai felvételét.

Az óvoda házirendje meghatározza azokat a védő és óvó előírásokat, amelyeket a gyerekeknek és szüleiknek az óvodában tartózkodás során be kell tartaniuk.

Az óvoda dolgozói felhívják a gyermekek figyelmét – életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő módon – a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokra, az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokra, különös tekintettel az óvodába járó mozgássérült gyermekekre.

Érvényességi rendelkezés

Az Angyalkert Óvoda módosított Pedagógiai Programja 2021. szeptember 10-től hatályos.

Módosítása:

Az óvodavezetőnek benyújtott írásbeli előterjesztés alapján történik.

A módosítás szükségességét indokolja:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának törvény által történő módosítása.
- Egyéb törvényi változások.
- A Fenntartó nevelési-oktatási koncepciójának módosulása.
- A nevelőtestület vagy a szülői szervezet 51%-nak írásbeli kérelmére.
- A személyi feltételek jelentős mértékű változása esetén.

Tartalomjegyzék

Intézményünk adatai	1. o.
I. Bevezető	2.o.
II. Gyermekkép, Óvodakép	2. o.
III. Az Óvodai Nevelés Feladata	4. o.
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	14. o.
V. Az óvoda kapcsolatai	20. o.
VI. Az óvodai élet tevékenységformái	24. o.
Játék	24. o.
Verselés, mesélés	32. o.
Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	35. o.
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	37. o.
Mozgás	40. o.
Külső világ tevékeny megismerése	44. o.
Munka jellegű tevékenységek	50. o.
Tevékenységben megvalósuló tanulás	52. o.
VII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	54. o.
VIII. Esélyegyenlőség, gyermekvédelem	56. o.

Törvényi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről.
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012 (XII.17) Kormányrendelet.
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012(VIII.31.)EMMI rendelet a nevelési -oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 326/2013.(VIII.30.) Kormányrendelet.
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról.
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet